Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 194 (6. 683) ◉ 1988 йил 26 август, жума ◉ Баҳоси 3 тийин

Агросаноат комплекси: иқтисодий муносабатларнинг янги изига

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. П. Никоновнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленумида сўзлаган нутқи ана шу сарлавҳа остида бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

◉ ТОКИО. Япония бош министри Нобору Такэсита расмий визит билан Хитой Халқ Республикасига жўнаб кетди. Олти кун давом этадиган сафар давомида Япония бошлиғининг ХХР Давлат кенгашининг раиси Ли Пэн, ХХР Марказий ҳарбий кенгашининг раиси Дэн Сяопин, ХКП Марказий Комитетининг Бош секретари Чжао Цзиян, бошқа Хитой раҳбарлари билан учрашиши планлаштирилган. Пекинда бўладиган музокараларда икки томонлама муносабатларга доир муаммолар, Осиё — Тинч океан регионидаги вазият муҳокама қилинади. Жумладан, томонлар Кампучия теварагидаги аҳволни нормаллаштириш хусусида фикрлашиб оладилар, Корея ярим оролидаги вазиятни кўриб чиқадилар. Такэсита ҳукумат бошлиғи сифатида Хитойга биринчи расмий визити давомида Япония—Хитой савдо-иқтисодий алоқаларини мустаҳкамлашга, икки мамлакат ўртасида айирбошлашни кенгайтиришга кўмаклашиш ниятидадир.

◉ ДЕҲЛИ. Тамил ва Сингал экстремистлари Шри—Ланкада яна бир қанча террорчилик ҳуружлари қилдилар. Ҳиндистоннинг оролдаги тинчликни сақлаш кучлари вакили Коломбодаги журналистларга «Тамил илама» озодлик йўлбарслари» ташкилотига аъзо бўлган жангарилар ҳинд қўшинларига қарши чинакам мина урушини бошладилар, деб ахборот берди. Бир қанча портлашлар натижасида шимолий ва шарқий вилоятларда етти нафар солдат жароҳатланди.

Оролнинг жанубий районларида ҳукуматга қарши гуруҳларга аъзо бўлган Сингал экстремистлари ҳам кейинги бир неча кун давомида кетма-кет қуролли ҳуружлар қилдилар. Курунегала шаҳрида улар ҳукмрон бирлашган миллий партиянинг иш юритувчисини ўлдирдилар.

◉ БУЭНОС-АЙРЕС. Чилида сўнгги 15 йил давомида амал қилиб келган фавқулодда ҳолат бекор этилганлиги эълон қилинди. Ички ишлар министри Серхио Фернандес айни вақтда шуни рўй-рост айтдики, ҳукумат «зарурат бўлган тақдирда тартибни сақлаш учун бир дақиқа ҳам иккиланмай барча чораларни кўради».

Ҳарбий режим Чилида ҳамманинг норозилигига сабаб бўлган фавқулодда ҳолатни бекор қилиб президент сайлови билан боғлиқ сохта найрангга қонун тусини беришни, иккиланаётган кишиларни ўз томонига оғдиришни мўлжалламоқда. Сайлов октябрь ойининг бошларида ўтказилади. Сайловчилар бўлғуси президент лавозимига кўрсатиладиган ягона номзодни ёқлаб ёки унга қарши овоз беришлари керак. Пиночетнинг ўзи президент бўлиши аниққа ўхшайди.

◉ МАНАГУА. Никарагуа миллий ассамблеяси (парламенти) бир ҳафтадан кўпроқ вақт давом этган қизғин мунозаралардан кейин сайлов тўғрисидаги янги қонунни қабул қилди. Қонун республика президенти ва вице-президенти, парламент депутатлари, муниципал кенгашларнинг аъзоларини ва Атлантика соҳилининг автоном округларида округ кенгашлари аъзоларини, Марказий Америка парламенти депутатларини сайлаш, шунингдек сайлов ва референдумлар ўтказишни белгилаб беради. Янги қонун Никарагуада президент сайлови ўтказиладиган 1990 йилда реал кучга киради.

Пешқадам коллектив

Ўн иккинчи беш йилликда шаҳар электр транспортчилари 1 миллиард 315 миллион йўловчига намунали хизмат кўрсатишни ўз зиммаларига олган эдилар.

Бу ўтган беш йилликка нисбатан 110 миллиондан ортиқ йўловчиларга хизмат кўрсатилади, демакдир. Бу улкан марранинг эгалланишига 1-трамвай депоси коллективи салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Ҳаракат составлари хизматини яхшилаш, тезликни ошириш, пассажирларни транспорт кутишга кетадиган вақтини тежашда депонинг профилактика коллективининг улуши каттадир. Илгари 1, 2 ва кундалик техник кўрикларга алоҳида бригадалар хизмат кўрсатишган бўлса, ҳозирда улар бирлашиб ягона техника усталари бирлигини вужудга келтирди. Натижада, оғир техник жараёнларга кўпроқ ишчи кучи ажратишга эришилди, кадрлар етишмаслиги ва техникани назоратдан четда қолиш ҳолларига барҳам берилди. Масъулият ҳисси ошиб, юқори техника самарадорлигига эришилди.

Ҳар куни эл хизматига деподан чиққан 63 та якка ва 20 та қўшалоқ вагонларни кун бўйи ҳаракатда бўлиши хизмат маданиятини оширди. Бу муваффақиятни депонинг 7 ойлик план кўрсаткичлари мисолида кўриш мумкин. Бу давр мобайнида 4.280 минг километр йўл босилиб, план 105,6 процент бажарилди, 38.333 минг йўловчига хизмат кўрсатилди ёки давлат плани 102,3 процент адо этилди.

Бригадалараро социалистик мусобақада В. Шуляк етакчилигидаги 5-бригада аъзолари пешқадамлик қилишяпти. А. Ражабов, А. Бадаев, С. Шербаков, С. Нуъмонов, А. Бутров, Р. Масутовлар ремонт ишлари сифатини тобора оширишмоқда.

Шартнома асосида

Тошкент заргарлик заводида тайёрлаб чиқарилаётган нафис буюмлар довруғи иттифоқ миқёсида ҳам тарқалмоқда.

Буни корхона мутахассисларининг бу йил Москвада бўлган улгуржи ярмаркасида имзолаган шартнома ҳужжатларидан ҳам билиш мумкин.

Зийнат буюм усталари 150 хил нафис буюмларни ишлаб чиқаришган. Булар катта кўрикдан ўтиб, мамлакат харидорларига тарқатиладиган бўлди.

Корхонада келгуси йили ана шу янги шартнома асосида 90 миллион сўмлик заргарлик буюмлари тайёрлаб чиқарилади. ва қардош ўлкалардаги буюртмачиларга етказиб берилади.

Афғон болаларига армуғон

Бир группа тошкентлик ҳайкалтарош ва архитекторлар томонидан яратилган лойиҳа ўзига хос эртаклар шаҳарчаси учун асос бўлди.

Чиндан ҳам ушбу ижод намунасида Шарқ афсоналарини эслатувчи ўймакорлик ишлари, турли нафис безаклар ўз аксини топди.

Шуниси характерлики, мазкур мўъжаз шаҳарчанинг дастлабки намунаси афғон болалари учун қуриб берилди. Афғонистон Республикасининг Тошкент области билан биродарлашган Саманган вилоятида яқинда қад кўтарган ушбу эртаклар масканини тиклашда Н. Галицкая, В. Гамбаров, В. Ким, А. Адҳамов, К. Ҳасанов каби ҳайкалтарош ва архитекторлар қатнашдилар.

Шаҳарча қатор расмлар билан ҳам безатилди.

А. АЛИЕВ.

XIX

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

МУНОСИБЛАР САЙЛАНАДИ

ШУ КУНЛАРДА ҳар бир ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилот ва муассасаларининг партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар бўлиб ўтмоқда. Қайта қуриш дарғаларига овоз бериш тўла ошкоралик ва демократия асосида ўтмоқда. Партия ташкилоти ёки партия группасига бошчилик қилишга сайланаётган ҳар бир коммунистнинг характерига принципиал баҳо берилмоқда. Бу эса ўз навбатида ишлаб чиқаришда сусткашликка йўл қўяётган ёки жамоат ишларидан четда турган коммунистлар учун жиддий сабоқ бўлаётир.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг Чилонзор участкасида партия группаларига раҳбарлик лавозимига ишчан ва талабчан кадрлар сайланди. Сайлов йиғилишида учта партия группасига тўққизта коммунистнинг номзоди қўйилди.

— Йиғилиш бунчалик мунозара ва баҳсга айланиб кетишини ўйламаган эдим,— дейди бирлашма партия комитетининг секретари Галина Арсентьевна Григорьян.— Бу ерда йиғилганлар ҳар бир номзоднинг ижобий ва салбий томонлари хусусида рўй-рост гапирдилар. Шунингдек, ишлаб чиқарилаётган болалар кийимларининг сифати устида алоҳида тўхталинди. Баъзи эскирган ускуна ва тикув машиналарини янгисига алмаштириш хусусида таклифлар киритилди. Бу ишларнинг амалга оширилишида албатта цех партия группасининг роли муҳим эканлиги таъкидланди.

Биринчи партия группаси ташкилотчиси этиб бир овоздан тикувчи мотористка Дилфуза Сайфутдинова сайланди. Дилфузанинг коллектив коммунистлари орасида ишонч қозонишига унинг ишчанлиги, смена топшириқларини 150—160 процентга етказиб бажариши, энг муҳими эса унинг ўз сменадош дугоналарига ўз сўзини ўтказа оладиган ва фикрини тушунтира биладиган жонкуярлиги сабаб бўлди. Партгрупорг номзодлигига кўрсатилган собиқ партия ташкилотчиси М. Шоҳидова адресига, унинг иш фаолиятига танқидий фикрлар айтилди.

— Йил давомида партгруппа кадрлар бўйича ёмон ишлади, — дейди сўзга чиққан коммунист Ш. Мирхалилова. — Ишимиздаги оғир шароит, бунинг устигаустак иккинчи сменада ишлаётган қизларимиз учун транспорт масаласи ҳал этилмади. Цехларимиз ёзда иссиқ, қишда совуқ бўлади. Ана шу камчиликларни бартараф этишда цехимиз партия группаси коллективга яқиндан ёрдам бериши, умуман группа коммунистлари доимий партиявий топшириққа эга бўлишлари лозим эди. Бизда бундай бўлмади. Шунинг учун мен группа иш фаолиятини, қолаверса, унинг ташкилотчисини пассивликда айблайман.

Шунингдек, сўзга чиққан коммунист М. Маҳкамова ҳам коллектив ишидаги камчиликлар ва нуқсонлар тўғрисида очиқдан-очиқ фикр билдирди.

Ишчанлик вазиятида ўтган партия группаси йиғилишида яна икки партия группаси раҳбарлигига тикувчи-мотористкалар Дилором Ваҳобова ва Флюра Бойбековалар сайландилар.

Коммунистлар ишдаги баъзи бир нуқсонлар ва камчиликлар хусусида ҳам баҳс юритдилар. Касаба союз ишидаги камчилик, ишчилар ошхонаси масаласи ҳал бўлмаётганлигига эътирозлар билдирилди.

Партия группалари томонидан муаммоларни бартараф этиш юзасидан фабрика партия комитети олдига вазифалар қўйилди. Бирлашма партия комитети партия группалари йиғилишида билдирилган таклиф ва мулоҳазаларни ўрганиб чиқмоқда. Уларни тезкорлик билан амалга ошириш чоралари кўриляпти.

Ҳозиргача партия группаларининг учта ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди ва бундай йиғилишлар давом этмоқда.

— Ҳисобот-сайлов йиғилишларини шу йилнинг октябрь ойигача якунлаймиз, — деди Галина Григорьян. — Комитет аъзолари ва активлари бу йиғилишларда иштирок этиб, таклиф ва мулоҳазаларни умумлаштирмоқдалар ва уларни ўрганиб чиқмоқдалар.

Конференция қарорларида таъкидланганидек, ҳар бир коммунист қайта қуриш кемасининг «дарғаси» бўлмоғи лозим. Дарғаликка эса энг муносиб номзодлар сайланади.

Р. АЛИЕВ.

Дастлабки якунлар

Тошкент тўқимачилик комбинатининг комсомол комитети комсомол группалари ва бошланғич ташкилотларида ўтказилган ҳисобот ва сайлов йиғилишларининг дастлабки якунларини чиқарди. Йиғилишлар аввалги йиллардагига қараганда бир мунча активроқ ўтмоқда. Комсомолларнинг кўпчилиги докладларни муҳокама қилишда қатнашиб, конкрет таклифлар киритмоқдалар.

Муҳокама чоғида асосий эътибор ишдаги нуқсон ва камчиликларга қаратилди. Йиғилишларни асоссиз равишда бошқа кунларга кўчириш ҳоллари учраб турибди, баъзи ВЛКСМ аъзолари турли баҳоналар билан йиғилишларда қатнашишдан бўйин товламоқдалар. Комсомол комитети аъзоларини конкрет ташкилотларга бириктириб қўйишга, ташкилий ишларда амалий ёрдам беришга қарор қилинди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Пўлатдек тобланган

Иссиқлик печлари олдида берилиб ишлаётган йигитларнинг хатти-ҳаракатларини ҳаяжон билан кузатган Игорга формаловчилик касби жуда маъқул бўлди. Новосибирск шаҳрида солдатлик бурчини ўтаб қайтган бу йигитни «Ташсельмаш» заводига бошлаб келган асосий мақсад ҳам шу эди. Кадрлар бўлимидаги суҳбатдан кўпчилик яхши кўникиш ҳосил қилди. Айниқса Игорнинг «Ўзимга мос ишга қўйганинглар маъқул эди» дея билдирган истаги инспекторларни ҳайратиб юборди. Завод айнан шундай йигитларга, ғайрат-шижоатли ёшларга муҳтож эди. Айниқса, қуюв цехида ёш кадрларга талаб ортиб бораётганди. Буни у цехда бўлган дастлабки пайтидаёқ чуқур ҳис этди. Иш жараёнлари билан яқиндан танишиб чиқиб, яхши ишлашни дилига тугиб қўйди.

— Сени ўз бригадамизга оламиз, — деди уни қарши олган етакчи Антон Ким. —Коллективимиз аҳил. Худди интернационал онлага ўхшайди. Бажарадиган ишимиз анча масъулиятли. Ўйлайманки, тез орада барча яхши фазилатларингни намойиш этиб, касбдошларинг меҳрини қозонасан.

Бу истаккина эмас, бригадир билдирган наказ ҳам эди. Игорь ишга енг шимариб, дадиллик билан киришди. Касб сирларини мукаммал ўзлаштириб олишдан куч-ғайратини аямади. Сменадан бўш пайтларида ҳам баъзан мана шундай юмушлар билан шуғулланди. Ҳозир у бинойидек ишчи. Беш йиллик меҳнат фаолияти мобайнида тўплаган бой тажрибаларидан унумли фойдаланиб, бригада ютуқларини мустаҳкамлашга шахсий улуш қўшиб келмоқда. Бу қувончли натижалар кўпроқ моҳир ишчи амалга ошираётган операцияларда кўзга ташланяпти.

Шуниси характерлики, қуювчилик цехи корхонанинг юрагидек гап. Бу ерда эритилган металл қуймалар турли деталларга айлантирилиб, цех ва ишлаб чиқариш участкаларига жўнатилади. У ерларда қайта ишланиб, тайёр маҳсулот ҳолига келтирилади. Завод коллективи айни кунларда сифатли терим агрегатларини кўпроқ ишлаб чиқариб, дала меҳнатчиларига чинакамига мададкор бўлишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Бу катта мақсадни одатдаги ҳолга айлантираётган бундай ишчилар орасида пўлатдек тобланган формаловчи Игорь Гусев ҳам бор.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

◉ СУРАТДА: Игорь Гусев.

Т. Каримов фотоси.

Долзарб мавзу

Экономикада демократиялаш

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1988 йил) Пленуми туб иқтисодий ислоҳот йўлини конкрет белгилаб берган эди. Шундан буён экономика соҳасида кўпгина ўзгаришлар содир бўлди.

Хўжалик юритишнинг янги методига ўтиш меҳнат коллективлари ўртасида катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб боришни тақозо этди.

Экономикада демократиялаш негизларини кенгайтириш ҳақида «Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида»ги СССР Қонунида ҳам таъкидланди. «Қонун яхлит бир бутун халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаларини ҳал қилишда марказлаштирилган асосларини чуқурлаштиради, бошқаришнинг иқтисодий методларини кучайтиришни, тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашдан фойдаланишни, демократик негизларни ва ўз-ўзини бошқаришни кенгайтиришни кўзда тутади, корхоналар (бирлашмалар) билан давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ўртасидаги муносабатларни белгилаб беради».

Тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитига бу йил шаҳарда 70 дан зиёд корхона ўтиб ишлаяпти. «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Сигнал» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарда бу бирмунча яхши йўлга қўйилганлигини таъкидлаб ўтиш лозим. Уларда иқтисодий ислоҳотнинг дастлабки одимлари меҳнат коллективлари фаолиятини активлаштирди.

Аммо Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг июль (1988 йил) Пленумида бир қатор янги вазифалар қўйилдики, уларни бажариш корхона раҳбарлари ва партия ташкилотлари етакчиларининг диққат марказида турмоғи лозим. Аввало, иқтисодий ислоҳотнинг асосий ва бош йўналишлари тўғри танланганлиги Пленумда таъкидлаб ўтилди. Ислоҳот ҳаммага маъқул тушяпти, ҳеч ким унга шубҳа билан қараётгани йўқ. Бироқ конференция бошқа бир нарсани ҳам тасдиқлади: ислоҳот йўлида пайдо бўлаётган ишкаллик ва хатолардан усталик билан фойдаланиб қолмоқчи бўлаётганлар, аслида ислоҳот йўлига тўғаноқ бўлаётганларга қарши кураш олиб бориш зарурлиги уқтирилди. Иқтисодий ислоҳотнинг боришини жадаллаштиришнинг йўллари конкрет белгилаб берилди.

Шаҳарда бундай ҳоллар юз беряпти, демоқчи эмасмиз. Аммо шаҳар партия комитети белгилаб берган йўл-йўриқларни тўла-тўкис амалга оширишда нўноқлик, сусткашлик ҳоллари борлиги сир эмас. Тўғри, ўн иккинчи беш йилликнинг ўтган даврида шаҳар экономикасида бирмунча ўзгаришлар юз берди, бироқ бу жараён мураккаб шароитда, қийинчиликлар билан, эскилик билан янгилик ўртасидаги қарама-қаршилик шароитида кечгани шаҳар партия комитетининг кейинги пленумида ҳам таъкидлаб ўтилди. (Саноат ишлаб чиқариш ҳажми 7,6 процент, меҳнат унумдорлиги 5,9 процент ошди!).

Ҳозирнинг ўзидаёқ хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлаётган 70 дан ортиқ саноат корхонаси шаҳар саноат маҳсулоти умумий ҳажмининг ярмидан кўпини ишлаб чиқараётгани қувончли ҳол, албатта.

Ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишлаётган баъзи корхоналарнинг маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятларини изчил бажараётганлиги, планга қўшимча фойда олаётгани ҳам кишини қувонтиради. Юқорида номлари тилга олинган «Сигнал» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналар янги шароитда иқтисодий рағбатлантиришнинг зарур фондларини вужудга келтириш ва ишлаб чиқаришни техника жиҳатдан қайта жиҳозлаш учун қўшимча маблағлар ажратмоқдалар.

Хўжалик ҳисоби аввало корхоналарнинг ягона давлат плани доирасида оператив-хўжалик мустақиллиги эканини унутмаслик лозим. Бундай шароитда корхона коллективлари мустақил суратда ташаббускорлик билан иш кўрадилар. Ўз харажатларини ўзи қоплаш, бошқача айтганда зарар кўрмасдан иш юритишга интиладилар.

Табиийки, корхоналарга янги шароитларда берилган мустақиллик демократик асосларни янада ривожлантиришни, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ошкоралик бўлишини тақозо этади. Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотларининг 40 дан зиёд раҳбарлари, 370 дан зиёд цех бошлиқлари, 3 мингга яқин участка, смена ва бригада бошлиқлари ана шу йўсинда конкурсдан муваффақиятли ўтдилар. Ҳозир тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитига ўтиб ишлаётган барча корхоналарда меҳнат коллективлари кенгашлари тузилган. Уларда 2,5 мингга яқин ишчи ва инженер-техник ходим иш олиб боряпти. Уларнинг кўпчилигини коммунистлар ташкил этади.

Демократияпаштириш жараёни силлиқ боряпти, деб бўлмайди, албатта. Коллектив аъзоларини ишлаб чиқаришни бошқаришга янада актив жалб этиш лозим. Баъзи корхоналарда меҳнат коллективлари кенгашлари ҳали ўз фаолиятини юксак талаблар даражасига олиб чиқолганларича йўқ. Улар ҳали коллектив ўз-ўзини бошқаришнинг ҳақиқий органига айланмаган. Буни меҳнат коллективларининг сифат составидан ҳам билиш мумкин. «Средазгазавтоматика», лак-бўёқ заводи, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси сингари корхоналарнинг меҳнат коллективлари кенгашлари ўз фаолиятини анча кеч бошлагани, ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг ҳамма томонларига етарлича эътибор бермай келгани, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида корхонада пухта иш юритишни таъминламагани ва бошқа нуқсонлар ўз вақтида шаҳар партия комитети томонидан кўрсатиб ўтилган эди.

Кўп жойларда демократиялаш ва ошкоралик микроиқлимни тубдан ўзгартирмоқда, меҳнат коллективлари иш натижаларига ҳаётбахш таъсир этмоқда. Экономикани қайта қуришда, турғунлик даврида йиғилиб қолган иллатларни таг-томири билан тугатишда меҳнат коллективлари ҳал этувчи роль ўйнашлари лозим. Бошқарувда буйруқбозлик — маъмурий усуллар ҳукм сурган турғунлик даврида ишчилардан тортиб инженерларгача ўз меҳнатларининг пировард натижасидан манфаатдор эмас эдилар, ҳозирги шароитда биринчи ва энг муҳим нарса — сўнгги натижадир. Энди иш ҳақи ҳам, моддий рағбатлантириш ҳам ўз меҳнатининг сўнгги натижасига боғлиқ эканлигини янги шароитда ишлаётган ҳар бир ишчи-хизматчи, инженер-техник ходим яхши англаб олмоғи зарур.

Экономика соҳасида қайта қуриш эндиликда ҳар бир коллективдан максимум фойда кўриш ва пухта омилкорликни талаб этади.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Ўзбекистон санъати ютуғи

Бундан бир неча кун олдин Ватанимиз пойтахти Москвада жаҳон фольклор фестивали катта муваффақият билан ўтди. Унда Ўзбекистоннинг бир неча областларидан халқ бадиий ҳаваскорлик коллективлари қатнашди. Шу муносабат билан жаҳон фестивалида Ўзбекистон делегациясига раҳбарлик қилган Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги маданий-оқартув ишлари бошқармаси бошлиғи Карим Турсунмуродович Азимов мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Ватанимиз пойтахти Москвада бўлиб ўтган жаҳон фольклор санъати фестивали ўз моҳияти ва қамрови билан жуда катта тадбирдир. Партия ва ҳукуматимиз ана шундай улкан санъат кўригини ташкил этиш, ўтказишга оқилона раҳбарлик қилди. Бу фестивалда Совет Иттифоқи ва жаҳоннинг 22 мамлакатидан 500 дан ортиқ фольклор ансамбллари қатнашди. Уларнинг концертларини ёритиш билан турли мамлакатлардан 300 дан ортиқ журналист банд бўлди.

Совет Ўзбекистонидан қатнашган коллективлар орасида Бухородан «Моҳи ситора», Сурхондарёдан «Шалола», Самарқанддан «Човки», Хоразмдан «Оразибон» ансамбллари, Марҳамат районидан дорбозлар, Андижон шаҳри доирачилари, Тошкент, Бухоро, Наманган киноҳаваскорлари бор.

Ўзбекистон фольклор ансамбллари Москвадаги М. Горький номидаги маданият ва истироҳат боғида Греция, Румыния, Литва вакиллари билан бир вақтда санъатларини намойиш қилишди. Бундан ташқари СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида, Ленин комсомоли номидаги автомобиль заводида, Коломенское музей-қўриқхонасида, ҳарбий госпиталда ва бошқа жойларда қатор концертлар беришди. Томошаларни минг-минглаб пойтахт аҳолиси ва меҳмонлари кўришди. Жаҳон фестивалида иштирок этиш ҳар бир коллектив учун катта илҳом ва куч-ғайрат бахш этди. Шунинг учун ҳам концертлар зўр муваффақият билан ўтди. Халқ талантлари ҳар бир областнинг ўзига хос миллий санъати намуналари — халқ қўшиқлари, музикаси, рақсларини зўр истеъдод билан кўрсатишди. Фестивалда қатнашган барча коллективларнинг ҳар бири жаҳон фольклор фестивали дипломи ва катта медаллари билан мукофотланди. «Оразибон» ансамблининг қатнашчиси — фестивалнинг энг табаррук ва улуғ қатнашчиси — аср билан бўйдош Яхшимурод Ашуров фестивалнинг бош совринини олишга муяссар бўлди.

Москва жаҳон фольклор фестивалида қатнашган Ўзбекистон вакиллари яна бир тадбирга ҳозирлик кўрмоқдалар. Улар Ўзбекистон телевидениеси орқали ҳисобот чиқишга ҳозирлик кўришмоқда.

Оддий одамлар

Одат бўйича ишга 10—15 минутлар эртароқ келиб, редакция остонасига қадам қўйганимда, эшик ёнида посбонлик қилиб турган отахон Соат акага кўзим тушди. У қайнаб турган човгумдан чой дамлар эди. Саломлашдик. Соат ака чап қўлида чойнакни тутган ҳолда, ўнг қўлини кўришиш учун узатаркан:

— Бардам юрибсизми, ука! Бола-чақа омонми? Қайнонангиз суйган йигит экансиз, 95 дан чой дамлаб турганимнинг устига келдингиз. Ўтиринг, тонгги насибангиз, бир пиёла ичиб кетинг, — деб қолдилар.

У кишининг ҳар гапи самимий бўлиб, йўқ дея олмай, эскирган стол ёнидаги курсига чўнқайдим. Шунда мен сездимки, сўрашишлар, кўришишлар ҳам турли-туман бўларкан. Кимдир қўлининг учини тутиб сўрашса, бошқаси кенг қулоч очиб кўришади. Яна кимдир менсимай, ижирғаниб қўл чўзса, яна кимдир эса онанг каби бағрига босиб сўрашади. Соат аканинг ҳозирги ҳол-аҳвол сўраши ҳам отанинг ўз фарзанди билан сўрашганидек самимий ва илиқ эди.

Бир пиёла чой устида Соат ака Зуҳуров билан анчагина суҳбатлашиб қолдик.

— Шундай тинч ва сокин тонгларнинг қадрига етиш керак, ука. Бизлар шундай тинчлик кунларни деб қанча-дан-қанча машаққатлар чекдик. Қанча-қанча қонлар тўкиш эвазига шундай кунларга етишдик. Аммо шундай кунларнинг қадрига етмаганларни кўрсам, жуда хафа бўлиб кетаман-да, биродари азизим! — деб суҳбатни давом эттирди у.

Етмиш беш ёшларни қоралаб қўйган, баланд бўйли, барваста бу киши менинг кўз ўнгимда яна ҳам улканлашиб кетди.

Суҳбат давомида мен шу нарсани билдимки, Соат ака уруш бошланганининг илк кунларидаёқ қўлига қурол олиб, Ватан ҳимоясига отланган. У тўпчи сифатида Узоқ Шарқда улкан юртимиз чегаралари дахлсизлигини ҳимоя қилишда кўп бор мардоналиклар кўрсатган.

— Ўлим ҳам, — дейди Соат ака, — қўрқоқларга ёпишади. Мардлардан ўлим қочиб юради. Мен ўзимни чинакам мардлар сафига қўшмасам ҳамки, неча бор ўлимга рўбарў келдиму, уни доғда қолдириб, тирик қолдим. Ҳа, шундай, биродари азизим!

Соат ака Зуҳуров жангдаги жасоратлари учун бир неча бор Олий бош қўмондонликнинг Фахрий ёрлиқлари ва ташаккурномаларини олган. Унинг кўксини II даражали Ватан уруши ордени ва «Улуғ Ватан урушининг 40 йиллиги», «СССР ҳарбий кучларининг 70 йиллиги» медаллари безаб турибди. Бу орден ва медаллари қаторида «Меҳнат ветерани» нишони ҳам муносиб ўрин олганки, Соат аканинг жангдан соғ-саломат қайтиб келгандан сўнг фидокорона меҳнат қилганлигини кўрсатиб турарди.

Мен Соат ака тутган бир пиёла қайноқ кўк чойни ҳўплар эканман, унинг гаплари қулоқларим остида жаранглаб қолди:

«Одамлар кўнглини олиб яшаш керак. Бу жуда осон нарсага ўхшаб кўринади-ку ука, аммо мушкул ишдир. Одам кўнглидай нозик, айни пайтда одам кўнглидай қаттиқ нарса бўлмайди. Бу кўнгилни овлаш учун қоп-қоп бойликлар эмас, бир оғиз ширин сўзнинг ўзи ҳам кифоя, биродари азизим!».

Ҳар қадамда Соат аканинг шу гапларини эслар эканман, ўйлаб кетаман: «Ҳаётда ҳамма ҳам шундай ният қилармикин? Ўзгалар жиғига тегиб, ўзгалар кайфиятини бузиб роҳат оладиган одамлар сафимизда йўқми? Афсуски, бор! Ўзгалар бахтсизлигидан ўзи учун бахт излайдиган, ўзгалар шодлик-қувончларини кўра олмайдиган кимсалар гоҳ-гоҳ бўлса-да ҳаётда учраб туради. Аммо яхши, олижаноб одамлар улардан кўпроқдир...»

Оддий, камтарин одамлар! Биз кўпинча машҳур кишилар, қаҳрамонлар, раҳбарлар ҳақида гапирамиз, шулар ҳақида ёзамиз, илиқ гаплар ҳам ўшалар ҳақида бўлади. Бу тўғри ҳақиқатдир. Биз шунга ўрганганмиз. Аммо бу қаҳрамонликларни, машҳур кишиларни, раҳбарларни етиштириб чиққан сон-саноқсиз оддий одамларни гоҳида унутиб қўямиз. Гоҳ-гоҳ кун иссиқ чоғлари бошига оқ рўмол ташлаб олган онахон-фаррош аёллар олдидан бефарққина ўтиб кетамиз. У ким ўзи? Қанақа дарди бор? Қизиқмаймиз, ҳол-аҳвол сўрашни унутиб қўямиз. Аслида биз эъзозлаган машҳур кишиларни, қаҳрамонларни, гоҳ-гоҳ билар-билмас соясига кўрпачалар тўшалган раҳбарларни шу содда ва камтарин, оддий аёллар яратмадимикин? Ҳар куни идорамизнинг оддий қоровулларидан бири, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, меҳнат ветерани Соат ака Зуҳуров олдидан ўтиб борар эканман, шундай гаплар хаёлимдан ўтади.

«Ёш гвардия» нашриёти томонга йўлингиз тушиб қолса улкан ва ҳашамдор бинонинг биринчи қаватидаги қоровулхона олдида бир дам тўхтаб ўтинг. У ерда Соат аканинг човгумида чой қайнаб турибди. Содда ва камтарин инсоннинг қўлидан бир пиёла чой ичиб, қуллуқ қилиб ўтсангиз, жуда кўп оддий инсонлардан бирининг кўнглини тоғдек кўтарган бўласиз.

ТЎЛҚИН.

«Эталон» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп йиллардан буён фидокорона меҳнат қилиб келаётган ўнлаб ветеран ишчилар бор. Улар ўзларининг бой, амалий тажрибаларини ёшларга қунт билан ўргатиб, коллектив ютуғига салмоқли улуш қўшмоқдалар. Меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда фаол қатнашишяпти. Айниқса, фрезерчи Владимир Попов бу борада актив фаолият кўрсатаётир. У кўп йиллик меҳнати сингган қадрдон корхонанинг шуҳратини янада ошириш йўлида астойдил ишлаб, план-топшириқларини ортиғи билан бажаряпти.

СУРАТДА: В. Попов иш устида.

Т. Каримов фотоси.

Фаоллик

Алексей Радостининг навбатдаги иш куни одатдагидан бошқачароқ тарзда бошланди. Йўлга чиқиш олдидан бу моҳир ҳайдовчини 2-автокомбинат уруш ва меҳнат ветеранлари Советининг раиси Михаил Андреевич Петраков қизғин табриклади. Ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажариб, йўловчиларга намунали хизмат кўрсатаётгани учун ҳам у мана шундай эътиборга сазовор бўлганди. Таксидан фойдаланиш коэффициенти автоколоннада аслида 87,6 процентни ташкил қилиши керак. Бу кўрсаткич ҳайдовчилар учун белгиланган қатъий нормадир. Аммо А. Радостин эришаётган ютуқ нормадагидан анча кўп. Яъни 88,7 процентни ташкил этяпти.

Автокомбинатда ўз ишига сидқидилдан муносабатда бўлаётган ветеран ҳайдовчилар кўп. Улар ўзларининг меҳнат анъаналарига содиқ қолиб алоҳида ташаббускорлик кўрсатишяпти. Лев Кловцкий, Киям Ҳусниддинов, Николай Авезов сингари ўнлаб ҳайдовчилар шулар жумласидандир.

— Советимизнинг иши ҳамиша қизғин бўлади, — дейди ветеранлар совети раиси Михаил Петраков. — Унда 400 меҳнат ва уруш ветерани бирлашган. Улуғ Ватан уруши ветеранларининг 49 нафари сафимизда, коллективимиз ютуқларини мустаҳкамлашга баракали улуш қўшиб келмоқдалар. Юзлаб ветеранлар эса кексалик гаштини суришяпти. Уларнинг эҳтиёжларини ўрганиб, талаб ва истакларини қондириб боряпмиз, ёрдам кўрсатяпмиз. Ўтган йили ветеран ҳайдовчи Шораҳим Исмоилов ўзининг турар жой шароитини яхшилаб тўрт хонали янги квартирага кўчиб ўтган эди. Бу йил бир неча отахон пенсионер ҳайдовчиларимиз имтиёзли путёвка билан мамлакатимизнинг турли дам олиш масканларида саломатликларини тиклаб қайтдилар.

А. ЗУҲРИДДИНОВ.

Справкалар бюроси

А. САТТОРОВ: 1984 йили совхозда ишлаётган пайтимда жароҳатландим. Врачлар чап оёғимни тиззасидан пастини қирқиб, ҳаётимни сақлаб қолишди. 1987 йилнинг август ойигача совхоз нафақа ва иш ҳақим орасидаги фарқни тўлаб турди. Ҳозир нима сабабдандир уни бермай қўйишди. Айтингчи, хизмат пайтида жароҳатланганларга иш жойидан тўланадиган нафақа муддати қандай белгиланади?

Жавоб: Меҳнат қонунлари асосларининг 67-моддасига мувофиқ ишчи-хизматчилар иш билан боғлиқ ҳолатда майиб бўлган ёки бошқача тарзда жароҳатланган ҳолларда унга етказилган зарарни тўлаш маъмурият қарори билан амалга оширилади. Унинг муддати эса врачлик меҳнат экспертизаси комиссияси (ВТЭК) хулосасига биноан белгиланади.

Сиз келтирган мисолга қараганда, комиссия хулосасида белгиланган муддат 1987 йилнинг август ойида тугаган. Демак, сиз қайта медицина кўригидан ўтказилишингиз зарур. Кўрсатилган муддат тугамаган бўлса, совхоз касаба союз комитети ва район халқ судига мурожаат қилишингиз мумкин.

Х. ТУРСУНОВ: Мен 1988 йилгача колхозчи бўлиб ишладим. Умумий меҳнат стажим 35 йил. Ҳозир 54 ёшимда менга бирор пенсия тайинланиши мумкинми?

Жавоб: Давлат пенсиялари тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги қонунга мувофиқ қарилик пенсияси эркаклар 60 ёшга, аёллар эса 55 ёшга тўлганларида берилади. Колхоз аъзосига ҳам ана шу қоида тадбиқ қилинади. Мактубингизни мазмунига қараганда бетоблигингиз туфайли меҳнат қобилиятини йўқотгансиз. Демак, сизга инвалидлик ўрнатилсагина тегишли группага мувофиқ пенсия олиш ҳуқуқидан фойдаланасиз.

С. ОЛИМОВ: Мен яқинда пенсия ёшига тўламан. Иш бошлашимдан олдин институтнинг кундузги бўлимида ўқиганман. Айтингчи, кундузги бўлимда ўқиган студентларни ўқиш вақти иш стажига қўшиладими?

Жавоб: СССР Давлат меҳнат комитетининг 1974 йил 20 июндаги қарори билан тасдиқланган инструкциянинг 25-бандига биноан қуйидаги ҳолларда хизмат ва ўқиш вақти меҳнат дафтарчасига киритилиб, умумий иш стажига қўшилади; агар ходим ўқишга киришдан олдин ишчи ва хизматчи сифатида ишлаган бўлса; СССР Қуролли Кучлари составида ёки Ички ишлар министрлиги составида хизмат қилган бўлса ва бошқа ҳолларда.

Меҳнат дафтарчасига олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг махсус бўлимларида, шу жумладан тайёрлов курсида ўқиганлиги ҳақидаги маълумот ўқув муассасаси томонидан киритишга ўқувчиларнинг ўқишга қабул қилинганлиги ҳамда студентлар рўйхатидан чиқарилганлиги ҳақидаги буйруқ асос бўлади.

Олий ва ўрта махсус ўқув муассасаларида ўқилган вақт давлат социал страхованиеси бўйича нафақа олиш ҳуқуқини бермайди. Лекин, агар ишдан бўшалган кун ўқишга кириш кунигача белгиланган муддатдан ошиб кетмаса ёки ўқув муассасасидан ўқиш тамом бўлишидан олдин студентлик рўйхатидан чиқарилган вақт билан ишга қабул қилинган вақт уч ойдан ошмаган бўлса меҳнат стажининг узлуксизлиги йўқолишига таъсир этмайди.

Д. ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Совет инспекторлари — Калифорнияда

САН-ФРАНЦИСКО, Сан-Франциско яқинда жойлашган Трейвис ҳарбий-ҳаво базасига Совет инспекторлари группаси келди. Ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги шартномага мувофиқ улар бу шартнома қоидаларининг бажарилишини текшириш мақсадида АҚШнинг бир қанча ҳарбий объектларида навбатдаги инспекцияни ўтказадилар.

База қўмондонлигининг вакили подполковник Ж. Ваговичнинг маълум қилишича, Совет инспекторлари Пуэбло (Колорадо штати) даги ҳарбий аслаҳахонани, Дэвис-Монтен (Аризона штати)даги ҳарбий-ҳаво кучлари базасида ерда жойлаштириладиган қанотли ракеталар учун расчетларни тайёрлайдиган ўқув марказини текширишлари кутилмоқда. Бу объектларда инспекция ўтказиш вақти 24 соат билан чекланган. Бироқ зарур бўлган тақдирда инспекция яна саккиз соат узайтирилиши мумкин, деди вакил.

Сўнгра Совет инспекторлари группасининг бир қисми Юта штатидаги «Першинг-2» рекеталари учун компонентлар ишлаб чиқарадиган завод жойлашган Магну районига жўнаб кетади ва у ердаги ўз ҳамкасблари ўрнини эгаллайди.

«Биз Совет Иттифоқи инспекторлари билан ҳамкорликдан, уларнинг юксак профессионал маҳоратидан жуда мамнунмиз. Жойларда текшириш белгиланган планга мувофиқ аниқ ўтказилмоқда. Қўшма Штатларда ҳам, Совет Иттифоқида ҳам текширишлар муваффақиятли ўтмоқда, дейиш мумкин. Томонлар 1 сентябргача жойлардаги текширишни туғаллаб, ўртача ва камроқ олислик ракеталарига доир тарихий шартномани бажаришнинг навбатдаги босқичига киришишни мўлжалламоқдалар», — деб таъкидлади Америка вакили.

Эрон-Ироқ: ўт очишни тўхтатиш чизиғидаги вазият

⊙ **БОҒДОД.** Эрон ҳарбий кучлари катери шанба куни вертолётлар билан ҳамкорликда Хормуз кўрфазида Ироқнинг савдо кемасини тўхтатди. Капитаннинг айтишига қараганда, у эронликларнинг тўхташ тўғрисидаги талабини «рад» этган ва кема илгариги йўлидан тўхтамай бораверган. Шу муносабат билан Ироқ Бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Т. Азиз БМТ Бош секретарига мактуб йўллаб, Перес де Куэльяр Эронга ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги шартномадан келиб чиқадиган шу мамлакат мажбуриятларини дарҳол тушунтириб бериши лозим, деб талаб қилди. Министр Ироқ кемаларига ва Ироқ портларига келаётган чет эл кемаларига ҳар қандай ҳужум мазкур шартноманинг бузилиши бўлади, деб таъкидлади. Ироқ ҳарбий-денгиз кучларининг вакили эса ИРНА агентлиги мухбири билан суҳбатда ўз мамлакатининг кемалари халқаро сувларда эркин қатнаш ҳуқуқига эга эканлигини тасдиқлади ва эҳтимол тутилган оқибатлар учун бутун жавобгарлик Эрон зиммасига тушади, деб огоҳлантирди.

⊙ **НИКОСИЯ.** Эрон Хормуз кўрфазида Ироқнинг савдо кемаси тўхтатиб қўйилиб, кўздан кечирилганлигини тан олди. ИРНА агентлиги мухбири билан суҳбатда Эрон ташқи ишлар министрининг расмий вакили кемани кўздан кечириш ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимнинг бузилиши эмас, чунки «халқаро қонунга кўра, ҳар бир давлат мухолиф давлатларга қарашли бўлган кемаларнинг йўлини тўсиш ва назардан ўтказиш ҳуқуқига эгадир», деб таъкидлади. Биз, деди у, мазкур регионда мустаҳкам тинчлик ўрнатилгунга қадар Форс кўрфази ва Хормуз қўлтиғида ана шу ҳуқуқдан фойдаланаверамиз.

Эрон Ироқни ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни бузишда айблади. ИРНА агентлигининг хабар беришича, шанба куни ироқликлар фронтнинг ғарбий участкасидаги Нефтшаҳр районида БМТ ҳарбий кузатувчиларининг кўз ўнгида енгил автомат қуролдан Эрон позициясига ўт очганлар. Шу билан бир қаторда «яшил каскалар» вакили матбуот учун баёнот бериб, ўтган шанба кунидан бошлаб Эрон — Ироқ фронтида амал қила бошлаган ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга риоя қилинмоқда, чегарадаги вазият осойишта бўлиб турибди, — деди.

Объективда—Ливан

Исроил солдатлари Қуддуснинг шарқий (араблар истиқомат қилувчи) қисмида бўлиб ўтган фаластинлик ёшлар намойишини тарқатиш учун пластик ўқ ва гранаталарни, кўздан ёш оқизувчи газни қўллади. Намойиш қатнашчилари араблар территорияларининг Исроил томонидан босиб олинишига қарши норозилик билдирдилар. Кўчалар чинакам жанг майдонига айланди. Араблар ўртасида ярадорлар бор. Аҳолининг кўпчилиги газ билан заҳарланди.

АП — ТАСС телефотоси.

КАЛЕЙДОСКОП

ЯНГИЛИК ҚЎЛ КЕЛДИ

ГФРдаги таксомотор корхоналарининг хўжайинлари доимо ҳайдовчилардан нолишади. Бунинг сабаби оддий. Улар йўловчилар билан келишган ҳолда таксометрни ишлатишмайди. Счётчик ишламаётганлиги ҳақидаги белги эса машиналарга ўрнатилмаган. Кёльндаги махсус фирма 50 метр юргач автоматик усулда ишлайдиган счетчик ишлаб чиқаришга киришди. Ўриндиқларга ўрнатилган махсус асбоблар механик усулида ҳам, электр алоқа усулида ҳам ишлаши мумкин. Бу янгилик таксомотор корхоналари хўжайинларининг даромадларини 200 процентга кўпайтиради.

КЕЧ БЎЛГАНДАН КЎРА...

1965 йилда Италиядаги Атои шаҳрида истиқомат қилувчи Эрколано Жикольери исмли хизматчи, хат ташувчилик ишидан ҳайдалиб, меҳнат биржасига рўйхатга ёзилаётганда, унда 23 йил ишга навбат кутишни тасаввур ҳам қилмаганди. Ишга жойлаштириш хизматининг Эрколанога ўз мутахассислиги бўйича иш топиб бергунига қадар шунча вақт ўтди. Тўғри топилган иш жойи ҳам вақтинчалик, Рейтер агентлигининг хабар беришича 53 ёшли Жикольери аллақачон мактаб нозири касбини эгаллаганлиги туфайли бирмунча кеч таклиф қилинган бу ишга боришдан бош тортган.

«Ғамхўрлик» кооперативи

Ленин районида ҳозирги пайтда «Ғамхўрлик» («Забота») кооперативи ишлаб турибди. Унинг идораси бевосита район социал таъминот бўлими биносида жойлашган. Космонавтлар кўчасидаги 6-уйда эса уруш ва меҳнат ветеранлари Совети ҳам иш олиб бормоқда.

— Бундай бир-бирига яқин «қўшничилик»да иш олиб бориш кооператив ишига жуда мос тушяпти,—дейди кооператив раисининг ўринбосари Улуғбек Тўраев.— Негаки бу кооператив ремонт-қурилиш ишларини олиб боради. Шунингдек, кооператив пенсионерларнинг, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг уй-жойларини ремонт қилиб беради. Ветеранлар район социал-таъминот бўлимига ёки уруш ва меҳнат ветеранлари советига бирон иш билан келганларида албатта кооперативга ҳам бир қиё боқиб ўтадилар. Ўз квартираларини ремонт қилиб беришини сўрайдилар. «Ғамхўрлик» кооперативи ҳамиша улар хизматидадир.

...Чимкент кўчасида истиқомат қилаётган меҳнат ветерани З. Норқўзиевнинг уйи ремонтдан кейин таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Уч хона, балкон, ошхона, коридор ва ваннахона ремонти ниҳоят даражада дид билан сифатли бажарилган. Шиплар оқланган, деворларга янги қоғоз ёпиштирилган. Эшик ва ромлар сифатли ремонт қилиб берилган. Хуллас, бу квартиранинг ремонти кишининг ҳавасини келтиради.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси С. Колесниковнинг уйи ҳам «Ғамхўрлик» кооперативи билан тузилган шартнома асосида ремонт қилинмоқда. Шу кунларда уруш қатнашчиси Н. Дядюрининг уйи ремонт қилишга шай қилиб қўйилди. Бу ерга линолиумлар келтирилди, «Ғамхўрлик» кооперативи ветеранларнинг уйларини фақат аъло сифатлигина эмас, балки жуда тез муддатларда ремонт қилиб беришга интиляпти. Аммо очиғини айтиш керак, ремонт қиймати бирмунча баландроқ. Яъни кооперативчасига нарх белгиланган. Аммо ветеранларнинг кўпчилиги унчалик катта пенсия олмаслигини ҳисобга олсак, ремонт қийматини ўйлаб кўриш зарурлиги ўз-ўзидан аён бўлади. Ҳозир районда уруш ва меҳнат ветеранлари советининг ёрдами билан «ёрдам банки» ташкил этилди. Бу маблағнинг анчагина қисми район ва шаҳардаги гражданлардан кўнгилли равишда тушган. Шунингдек айрим концертлардан, спорт, аттракцион ўйинларини ўтказишдан тушган маблағларнинг муайян қисми уруш ва меҳнат ветеранларининг уйларини ремонт қилиб бериш учун «Ғамхўрлик» кооперативи кўрсатган ёрдамга сарфланмоқда.

Шу кунларда кооператив мутахассислари — И. Козин бригадаси Ленин районининг тарих музейи учун экспонатлар тайёрлашда қатнашяпти. Район ташкил этилганлигининг 60 йиллигига атаб барпо этилаётган тарих музейидаги асосий тайёргарлик ишларини — макетларни тайёрлашни, техника жиҳатдан жиҳозлаш ва ёритиш воситаларини ва бошқа ишларни «Ғамхўрлик» кооперативи ўз зиммасига олган. Музейни эса район уруш ва меҳнат ветеранлари совети жойлашган бинода очиш мўлжалланмоқда.

М. САВЕЛЬЕВ.

Ибрат олса арзийди

Бир корхонада узоқ йиллар ишлаган Олим Рашидов пенсияга чиққанига 11 йилдан ошган бўлса ҳам ҳамон ишхонани, коллективни тарк этгиси келмайди. «Қўлимда ҳунарим бўла туриб, саломатлигим ишлашга имкон бергач, уйда бекор ўтириб нима қиламан,—дейди у,—бекор бўлгач, уйда у ёки бу майда-чуйда гапларга аралашиб, кўнгилхиралик келиб чиқади. Шунинг учун ишлаган минг марта яхши-да». Олим ака шундай деб гап бошладию меҳнат фаолияти ҳақида сўзлай кетди.

1947 йилда тери фабрикасида иш бошлаган экан. 1964 йилда эса Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-филиалига ишга ўтди. У бу ерда севган касби — механикликни давом эттирди. Филиал янги очилгани учун ташкилий ишлар кўп эди. Машиналарни ўрнатиш, кейинчалик конвейер усулига ўтказишда Олим ака фаоллик кўрсатди.

У бир неча ёшлар (институтларга киролмай юрганлар)ни бирлашмага олиб келиб, уларга техника сирларини ўргатди. Меҳнатга, коллективга муҳаббат қўйиш зарурлигини сингдириб борди. Умуман Олим ака ёшларнинг меҳрибон устози, уларни жон-дилдан севади, уларга машиналарни тузатиш сирларини ишдан бўш вақтларида сира эринмай ўргатади. Бугунги кунда ўнлаб ёшлар унинг касбини эгаллаб, ҳаёт йўлига тушиб олганлар, устозларининг панд-насиҳатларидан мамнунлар, бу ўгитлар бежиз кетмайди. Фозил Мўйдинов, Нурилла Толибжонов шулар жумласидандир. Булар энг юқори — 5-разрядли механиклардир.

Олим Рашидов икки марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлди. Уни 41 йилдан бери машиналарга қайта ҳаёт бағишлаб келаётган уста сифатида ғоят ҳурмат қилишади.

Қўчқор ака ҳақида гап боргудек бўлса, бирлашмада 7 яшардан 70 яшаргача ҳамма танийди, ҳурмат қилади. Бу ҳурмат аввал ҳалол меҳнатдан, каттаю кичикка бўлган самимий муносабатдан, камтарликдан, албатта. У иш бошлаган — 1952 йилда ҳаммаси бўлиб 600 киши ишлаган бўлса, ҳозир бу ерда ишлаётганлар сони 3300 кишига етди. Бу даврда уч янги ишлаб чиқариш корпуси, учта боғча ва маданий-маиший иншоотлар қурилди. Бу ишларда Қўчқор Пўлатовнинг ҳам қалб қўри бор. У ҳамма ишни — қандай топшириқ бўлмасин, ҳалол ва виждонан бажаради. Дастлаб дазмол босувчи, контролёр, мастер, диспетчер, цех бошлиғи, инженер, бош директорнинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари лавозимларида ишлади.

1-филиал ишга тушгач, Қ Пўлатовни филиалга бошлиқ қилиб юборишди. Бу ерда талайгина ишлар қилинди. Буларнинг ҳаммаси чеварларга қулайлик яратишга бағишланди.

Масалан, янги боғча-яслиларнинг қурилишини олайлик. Бу ишлар натижасида чеварларнинг ўғил-қизларини боғчага навбатда туриш ташвишидан озод қилди. Янги ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қилувчи ошхона, соғломлаштириш пункти, аптека, чойхона, шинам спорт комплекси қурилишларини айтмайсизми. Булар ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Буларни қуриш, ташкил қилиш учун қанчадан-қанча елиб-югуриш керак бўлмади, дейсиз. Қўчқор Пўлатов умрини шу корхонага бағишлаган, дедик. У коммунистларга хос ирода билан 36 йилдан бери бирлашма оғир-енгилига чидаб, ишчи-хизматчиларнинг шодлигига ҳам, ташвишига ҳам шерик бўлиб яшаяпти. Уни коллектив фидойиси десак сира муболаға қилмаган бўламиз.

Бирлашма коллективи ўртасида маънавий соғлом муҳит яратишда инсон омили асосий роль ўйнамоқда. Шунинг учун план-топшириқлари ошириб адо этилмоқда.

— Биз Қўчқор ака билан бошлиқ сифатида эмас, ҳақиқий дўст, инсон сифатида очиқчасига гаплашамиз, — дейишади чеварлар мамнуният билан.

Коллектив ҳурматини қозониб келаётган учинчи қаҳрамонимиз Бобохон Абдураҳимовдир. Бу инсон ҳақиқий машина-техника шайдоси. Мана, 33 йилдирки, механик бўлиб ишлаб келяпти. Машиналарнинг «пири» бўлиб кетган дейишади уни. Бу баҳога биз ҳам қўшиламиз. Кўп кузатдик. Тикув машиналарини бошқаларга қараганда жуда тез ва сифатли тузатар экан. Бир ўзи бемалол икки механикнинг ишини бажаряпти. Машиналарни тузатавериб, кўзи пишиб кетган экан.

У меҳрибон мураббий ҳамдир. Устозидан ўзган шогирдларидан Карим Орифжонов, Мираҳмад Соатов, Тоҳир Ғаффоров, Мансур Иброҳимов, Толиб Йўлдошов кабилар бугун эл оғзига тушган. Бобохон Абдураҳимов бошчилигида 7-цехда қайта қуриш ишлари изчил амалга ошириляпти. Бу цехга Германия Демократик Республикаси ва Италиядан 100 га яқин янги тикув машиналари келтириб ўрнатилди. Энг яхши томони шуки, бу машиналар шовқинсиз ишлайди. Иш унумли ва сифати ҳам яхши. Машиналарнинг бўш туриб қолиши 50 процентга камайди. Электр энергияси аввалги машиналарга нисбатан анча тежалмоқда. Б. Абдураҳимов ўнлаб рационализаторлик таклифлари билан ҳам чеварларга қулайлик яратган ихтирочи. Ҳозир бу ветеран 10 кишилик механика цехининг бригадири. Бригада пудрати асосида ишлаяпти. Механиклар цехлардаги машиналарнинг бўш туриб қолмаслиги, уларнинг сифатли, бир маъромда ишлашига ҳаракат қилишмоқда.

Тикилаётган кийимларнинг сифатли бўлиши, иш унумли бўлиши, албатта, техникага боғлиқ. Буни яхши ҳис қилган механиклар ўз ишларини қайта қурмоқдалар. Бирлашманинг план-топшириқларини ошириб бажаришда ўз муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Ҳа, бу уч ветеран 30 йилдан ортиқ вақт бирга ишлашяпти. Улар ҳақиқатан ҳам ишчи касбини ардоқлаётган олижаноб кишилардир. Уларнинг меҳнат намунасидан ёшлар ҳар қанча ибрат олишса арзийди.

С. СУЛТОНОВ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

Яна қанча кутай?

Луқма

Ҳурматли редакция! Ёрдам сўраб, сизларга мурожаат этяпман. Ёшим 62 да. Иккинчи группа меҳнат инвалидиман.

Мен 1980 йилда уйимга телефон тушириш учун 77-АТСга ариза бергандим. Саккиз йил кутдим. Ҳеч қандай натижа бўлмагач, тоқатим тоқ бўлиб шу йилнинг 3 январь куни ўртоқ Йўлдошевга (исми-шарифи, ким бўлиб ишлаши кўрсатилмаган) мурожаат қилдим. У киши «Хўп бўлади, албатта ўтказиб берамиз», деди. Бу ҳақда ўртоқ Шамсиевга буйруқ берилди. Орадан икки ой ўтди. «Ана келар, мана келар» деймиан, ҳеч кимдан дарак бўлмади. Бордим. Яна ўшандай мулозамат билан кутиб олди. «Линия инженерига буйруқ берилди. Бир ҳафта, ўн кунларда бўлади», деди. Кейин билсам яна мени алдашган экан. Яна икки ойни ўтказиб, 25 июлда бордим. Линия инженерига учрашсам: «Амакижон, бошлиқ қўл қўйса ҳозироқ борамиз», деди. Бошлиқнинг олдига кирдим, «Навбатингиз келишини кутинг» деб жавоб берди. Унга тушунтирдим: иккинчи группа инвалиди эканлигимни, шахсий пенсия олишимни. Кечалари, вақти-бевақт телефон керак бўлиб қолса қаёққа бораман, дедим. У эса «Ундай бўлса инвалидлигингизни биринчи группага ўтказиб келинг», дейди. Бир камим шу қолувди, деб хонасидан чиқиб кетдим.

Ўзингиз айтинг. Қачонгача бюрократларнинг кетидан сарсон бўлиб юрамиз. Ҳамма ёқда қайта қуриш кетяпти-ю, аммо бу ерга ҳали етиб келмабди.

Чилонзор район, 2-Наққошлик проезди, 6-уйда яшовчи иккинчи группа меҳнат инвалиди

Анвар ИМИНОВ.

Фарзандингиз қандай касб танламоқчи?

Оилада болаларни меҳнатсевар қилиб тарбиялаш ҳозирги куннинг энг долзарб масалаларидан биридир. Зеро меҳнат инсоннинг моддий ва маънавий бойликлар яратишига, умуминсоний тараққиётни таъминлашига қаратилган фаолият ҳисобланади. Мана шу масъул фаолият болада дастлаб оилада, ота-она кўмагида шаклланади. Болаларни меҳнатга ўргатиш эса, бу уларнинг келажакда тўғри касб танлашига йўллаш ҳам демакдир. Бу борада эса, аввало, оила ва ота-оналар, уларнинг ибрати муҳим аҳамият касб этади. Чунки оила турмушнинг энг зарур қисмидир. Унда инсон дунёга келади, инсон ўзининг дастлабки ижтимоий йўлини босиб ўтадиган энг муҳим соҳадир.

Атоқли совет педагоги А. С. Макаренко айтганидек, оила бола шахсини таркиб топтирувчи дастлабки ячейка, энг муҳим омилдир. Демак, оиланинг табиий вазифаси фарзандларни яратиш бўлса, ижтимий вазифаси эса, уларни замонамизнинг етук шахслари қилиб тарбиялашдан иборат.

Болаларни ёшликдан тўғри тарбиялаш улар характерига меҳнат малакаларини сингдиришда оила, ота-она муҳим ва ҳал қилувчи роль ўйнаши ҳеч кимга сир эмас, албатта. Маълумки, фарзанд умр меваси, деб бежиз айтилмайди. Боғбон ҳам умид билан кўчат экади. Келгусида ширин-шарбат меваларидан баҳраманд бўлсам, деб орзу қилади. Шунингдек, ҳар бир ота-она ҳам ўз фарзандини севиб ардоқлайди. Уларнинг келажакда одобли, меҳнатсевар, соғлом, жамиятга фойдали инсон бўлиб ўсишини, бахтли-саодатли бўлишини истайди. Дарҳақиқат, агар ҳар бир ота-она ёш авлодни пухта билимга, юқори ахлоққа эга бўлган киши қилиб тарбиялай олса, жамиятимиз учун ҳам, ўзи учун ҳам улуғвор иш қилган бўлади.

Оилада ташкил этиладиган болалар меҳнати олдиндан аниқ мақсадни кўзда тутган бўлиши ва муҳим тарбия воситаси бўлиб, боланинг меҳнатсеварлик қобилиятини ўстиришга хизмат қилиши зарур. Ана шундагина ҳар қандай меҳнат турининг тарбиявий таъсир кучи янада ортган бўлади. Инсонда орзу-истак бўлиши, улуғвор мақсадга интилиши учун курашиши лозим, бу—ҳаёт ва давр тақозосидир. Бунинг учун эса машаққатли сўқмоқ йўлларни босиб ўтиш, матонат билан меҳнат қилишга тўғри келади. Мана шундай сифатлар болага ёшлигидан сингдирилган бўлса, у албатта, келажакда қийинчиликлардан қўрқиб, эсанкираб қолмайди. Аксинча, ҳар қандай масъулиятни аъло даражада бажара олади. Демак, болани ёшлигидан бошлаб оилада меҳнатга ўргатиш келажакка замин ҳозирлаш демакдир. Бунинг учун эса аввало мана шу меҳнатнинг туб моҳиятини, ижтимоий фойдасини, инсон меҳнат билан ардоқли эканлигини болалар онгига сингдириб бориш лозим. Оилада болаларнинг меҳнатини дастлаб уй-рўзғор ишларини бажаришдан бошлаш айни мақсадга моликдир. Бунда асосан қизларнинг кир ювиш, уйни саранжом-саришта тутиш, овқатлар пишириш каби ишларга жалб этиш лозим бўлса, болаларни эса уй-рўзғор, хўжалик ишларига ўргатишдан бошлаган маъқул. Кузатишларимизнинг кўрсатишича, ҳозирги кунда ёшларимиз ўртасида ишга лаёқатсизлари ҳам борлиги сезилмоқда. Мана бир оддий мисол. Баъзи ёшлар (кўпинча ўғил болалар) овқат пишириш, бирор буюм, нарса бузилиб қолса тузатишни, дазмол босишни, ҳатто оддий бир мих қоқишни билишолмайди. Ёки бўлмаса, айрим қизларимизни олайлик. Оддий уй-рўзғор ишларини бажара олмайдилар. Бундай қизларда кўпроқ кинога бориш, кўчама-кўча санғиб юриш, уйлари олдида тўпланишиб гап сотиш кабиларга ихлосмандлик кучли бўлади. Бундай ҳолатни тез-тез учратиб туриш мумкин. Мана шундай ёшларни кузатар эканмиз, кишида беихтиёр шундай савол туғилади. Булар келажакда қандай қилиб мустақил оила эгалари бўла оладилар? Қандай қилиб турмушнинг оғир-енгилига бардош бера оладилар?

Болани меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашда ота-онанинг ўзаро бирдамлиги, ҳамкорлиги, самимий муносабати, энг муҳими ўзларининг меҳнатсеварлик ҳислатларига эга бўлишлари жуда муҳимдир. Айниқса, оилада ота-онанинг бола билан бирга меҳнат қилишлари бола характерида меҳнатсеварлик малакаларини ўстиришга ёрдам беради. Чунки бу, бола учун ибрат-намуна сифатида хизмат қилади. Энг муҳими оиладаги меҳнат болаларни фаросатли, эстетик дидли бўлиб ўсишга, ишни планли олиб боришга, вақтдан унумли фойдаланишга, тежамкор бўлишга, ақлий ва жисмоний меҳнатни яхши, сифатли бажаришга ўргатади.

Ота-оналар қандай касб эгаси бўлишларидан қатъий назар, унинг жамиятдаги манфаати, тутган мавқеи ҳақида болаларга мисоллар билан гапириб беришлари, иш жойларига олиб бориб уларни таништиришлари, ишчилар сулоласининг бизнинг жамиятимизда қадрланиши, ўзбек миллий анъаналаримиздан, яъни ота-боболар касбига эргашиш каби масалалар оила даврасида суҳбатларга асосий мавзу сифатида киритилиши лозим.

Ҳозирги кунда бу масалага мактабларда катта аҳамият берилиб, унинг формалари тобора кенгайиб бормоқда. Боланинг мактабга келиши билан унинг оиласи билан яқиндан алоқа боғланади, биринчидан, оилавий шароити ўрганилади. Боланинг характери, қизиқиши, қобилияти ҳар томонлама, атрофлича ўрганиб чиқилади. Иккинчидан, болалар ўртасида ҳар бир боланинг қайси касбга қизиқишини аниқлаш мақсадида анкета саволлари тарқатилади. Учинчидан, турли касбларга оид «Ким бўлсам экан?» мавзуларида эркин иншолар ёздирилади. Мана шу анкета саволларига олинган жавоб ва иншоларнинг таҳлили асосида болаларни турли касбларга йўлловчи мутахассисликлар бўйича таълим берилади. Бундан ташқари, корхоналар томонидан олинган махсус заказларни бажариш жараёнида ҳам ўқувчиларда айрим мутахассисликларга, яъни токарликка, слесарликка ва бошқа шунга ўхшаш касбларга бўлган ҳавас такомиллашиб боради. Шунингдек, юқори синф ўқувчилари билан «Ишчи касбини шарафлаймиз» мавзуларида суҳбатлар, савол-жавоб кечалари, уч авлод учрашувлари ўтказилади. Синф раҳбарлари ва бош пионер вожатийлар раҳбарлигида завод ва фабрикаларга экскурсиялар уюштирилади. Энди, мактабларда олиб борилаётган мана шундай тадбирий ишларни оилада ота-оналар қўллаб-қувватлашлари, бу тадбирларга четдан томошабин бўлиб қолмасдан, ўзлари ҳам ёрдам беришлари айни ёшларимизни меҳнатга ўргатишда, уларни келажакда фойдали касб эгаси қилиб етиштиришда ҳисса қўшишлари керак. Чунки меҳнат жараёнида инсонда ижтимоий ҳамкорлик формалари вужудга келади, бирдамлик ва интизом ҳақидаги, муҳаббат ва нафрат тўғрисидаги, яхшилик ва ёмонлик ҳақидаги тасаввурлар ва тушунчалар шаклланади.

Инсон фақат меҳнат фаолияти жараёнидагина ўз-ўзини қарор топтиради, ўз қобилиятларини ўстиради, табиий истеъдодларини такомиллаштиради. Меҳнатсиз у ўз инсоний моҳиятини йўқотади.

Хуллас, меҳнат жамиятни касодликдан, инсонни эса ахлоқий лоқайдликдан ҳалос қиладиган муҳим жараёндир.

Малика ИНОМОВА,
педагогика фанлари кандидати.

Чинни буюмларга, чойнак-пиёлаларга гул солиш, уларга ишлов бериш ҳам ўзига хос санъаткорона маҳоратни тақозо этади. Чинни заводида бундай вазифани сидқидилдан адо этиб келаётган мўъжизакор усталари кўп. Улар орсида Ҳожия Тожиева алоҳида ажралиб туради. Бу бежиз эмас, албатта. План-топшириқларини мунтазам муваффақиятли адо этаётган рассомнинг ютуқлари тобора салмоқли бўлиб боряпти. У ўзи тайёрлаган сифатли чинни буюмларга қалб қўри, дил меҳрини бағишламоқда.

СУРАТДА: Ҳожия Тожиева иш устида.

Е. Ботиров фотоси.

Янгича анъаналар— ҳаётимиз кўрки

Муқаддас бурч

Собир Раҳимов районидаги «Бирлик» маҳалласида турли байрамлар, тўй-маросимларни ўтказиш намунали йўлга қўйилган. Маҳалла меҳнаткашлари яқинда Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган 38 нафар маҳалладошларига хотира Ёдгорлиги ўрнатдилар, атрофига манзарали дарахтлар ўтқазиб, гулзорлар барпо қилдилар.

Ҳозирги кунда бу жой аҳоли орасида олиб бориладиган сиёсий-тарбиявий ишлар масканига айланган. Шу билан бирга, маҳалла комитети ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга катта эътибор бермоқда. Маҳалланинг кўпгина ёшлари ўзларининг интернационал бурчини Афғонистонда ўтаб келдилар. Афғонистоннинг нурли келажаги учун жон фидо қилган Искандар Аҳмедов ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача муқаддас бурчига содиқ қолди, уни шараф билан бажарди. Ҳарбий хизмат давомида тўрт маротаба «Фахрий ёрлиқ» билан, вафотидан кейин эса жасорати ва мардлиги учун Қизил Юлдуз ордени билан тақдирланди. Район ҳарбий комиссариати унинг қабри устига ёдгорлик ўрнатди. Ҳа, маҳалланинг аҳил коллективи ўзларининг ибратли ишлари билан, ана шундай мард ўғлонлари билан фахрланишади.

Ў. МАННОНОВ,
Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

Унутилмас кун

Бўлган воқеа

Кўча эшикни супуриш учун эндигина сув сепаётгандим, қўшнимиз Манзура опа кўриниб қолдилар.

— Ҳорманг Ханифахон, яхшимисиз?

— Ассалому-алайкум. Узингиз саломатмисиз? Эрталабда қаёқлардан келаяпсиз?

— Шундай, айланиб....

Манзура опанинг ортидан ҳайрон бўлиб қараб қолдим. Шу маҳаллада яшаётганимизга уч йилдан ошган бўлса, деярли ҳар якшанба ва байрам кунлари эрта тонгда қаердандир келаётганларини кўраман. Аллақачон пенсияга чиққан, ёлғиз ўғлини уйлантириб тинчиган бу аёлнинг қаердан келиши мени қизиқтириб қолди. Лекин аниқ жавоб ололмасдим.

Хаёлимни қизимнинг овози бузди:

— Ойи, бўлдингизми? Мактабга кеч қолмайлик.

— Вой, Азиза-ей, ҳали эрта-ку. Йиғилишларинг соат нечага эди ўзи?

— Кечадан бери айтаяпманку, соат ўнга деб.

...Биз залга кириб ўтиришимиз билан меҳмонлар ташриф буюришди. Уларга қараб ўтириб Манзура опани кўриб қолдим. Ҳайрон бўлиб, яна қарадим. Кўз ўнгимда ҳар кунги Манзура опа эмас, кўкси орден ва медалларга тўла, ҳаётидан мамнун, оппоқ сочлари ўзига жуда ярашган аёл турарди.

Мактаб директори Улуғ Ватан уруши тўғрисида қисқача гапириб, залдагиларни Ғалаба куни билан табриклади. Йиғилганларга шу ерда ҳозир бўлган уруш қатнашчиларини таништирди, биринчи сўзни Манзура опа Камоловага берди.

Минбар олдига келган Манзура опа аввал бироз жим турди, залга тикилиб. Кейин аста гапира бошлади.

— Азиз пионер ва ўқувчилар! 9 Май Ғалаба куни ҳаммамиз учун улуғ байрам. Сизларни ана шу айём билан чин қалбимдан табриклайман. Тинчлик қадрига етинглар. Бу бахтли кунлар бизга оталаримиз, ака ва опаларимизнинг тўкилган қонлари эвазига келган. Уруш бошланганда Қодир ака иккимизнинг тўйимиз ўтганига уч ой бўлган эди. Кўпгина кўнгиллилар қатори у киши ҳам фронтга кетдилар. Саккиз ойгача тез-тез келиб турган хат бирдан тиниб қолди. Ўғилчам Қобилжон дунёга келди. Отасидан эса ҳамон хабар йўқ. Хавотир олиб юрган кунларимнинг бирида Қодир акам урушдан қайтдилар. У кишининг бир оёқлари кесилган эди. Бу ҳам етмагандек, бомбардимонда қолиб кетганларида яраланган кўкракларида снаряд парчаси ҳам бор экан. Бир ой ҳам яшамай оламдан ўтдилар. Бу жудолик мен учун жуда катта йўқотиш бўлди. Аччиқ-аччиқ йиғладим. Бутунлай ёлғизланиб қолгандек эдим. Чунки Қодир акадан бошқа деярли ҳеч кимим йўқ эди. Фронтга боришга, Қодир ака учун ўч олишга қарор қилдим. Ҳамширалар тайёрлайдиган курсни тугатганлигим асқотди. Қодир акасиз яшашнинг менга қизиғи йўқ эди.

...Биз ғалабани Берлин остонасида кутиб олдик. Бу кун менинг хотирамда унутилмас кун бўлиб қолди.

Урушдан келиб тўғри Қодир ака қабрини зиёрат қилгани бордим. У кишига кўрган-кечирганларимни сўзлаб бердим...

Орадан кўп йиллар ўтди. Ҳар байрам, якшанба кунлари бориб Қодир акага кундалик ташвишимиз — ўғил ва набиралари, шодликларимиз тўғрисида гапириб, хаёлан суҳбатлашиб қайтаман...

Шу топда бирдан ҳаммасига тушундим. Манзура опа дам олиш кунлари «шундай, айланиб» келишларини эслаб ҳавасим келди. Бу аёлдаги меҳрни, муҳаббатни, йиллар давомида букилмаган иродасини тасвирлашга мен билган сўзлар етмасди.

Моҳира **МАМАДАЛИЕВА.**

Маданият хабарлари

Қизиқарли учрашув

Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси клубида тез-тез қизиқарли мавзуларда лекция, суҳбат ҳамда савол-жавоб кечалари ўтказилмоқда. Яқинда бу коллективга Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг етакчи актёрларидан бири, СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов меҳмон бўлиб келди. У Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ XIX партия конференциясидан олган таассуротлари ва партиямиз олдида турган янги вазифалар ҳақида йиғилганларга батафсил сўзлаб берди. Шунингдек, у ўз ижодий режалари хусусида ҳам тўхталиб ўтди. Савол-жавобларга бой бўлган ушбу учрашувдан барчанинг кўнгли тўлди.

Абдулла **ТОЛИПОВ.**

Тошкент кўчаларида шу кунларда ишлаб турган студентлар сабзавот ярмаркалари аҳолига манзур бўлмоқда.

Халқ хўжалиги институти, савдо техникуми ва кооператив техникум студентлари практикани ана шундай фойдали меҳнат билан ўтказишмоқда.

СУРАТДА: ярмаркаларда савдо пайти.

М. Назаров фотоси.

«Тез ёрдам»

Интермедия

«Тез ёрдам» станцияси. Кўзойнакли навбатчи врач нималарнидир ёзиб ўтирибди. Телефон жиринглайди!

ОВОЗ. Алло, бу «Тез ёрдам»ми?

ВРАЧ. Ҳа... Хизмат...

ОВОЗ. Ьахтсизлик... Доктор, бахтсизлик. Мотоцикль минган бир бола катта тезликда симёғочга бориб урилди. Жуда аҳволи оғир.

ВРАЧ. Қачон, қаерда?

ОВОЗ. Ҳозиргина... Мана ёнимизда... чўзилиб ётибди!

ВРАЧ. Ҳмм! Қўнғироқ қилганларинг «Тез ёрдам». Бундан бошқа жойга мурожаат қилсаларинг бўлмайдими? Нуқул «жиринг, жиринг». Ҳозирги ёшларга ҳайрон қоласан, киши. Тавба, ҳеч кўзига қарамайди-я! Борган сари баттар бебош бўлиб бораяпти булар. Ўзларини ўтга уришади, чўққа уришади, ё гапим нотўғрими? Лаббай? Алло, нега индамайсиз, боланинг ёши нечада?!

ОВОЗ. Ўн олтилар чамаси... Жон ака, болага тиббий ёрдам керак!

ВРАЧ. Э-э қулоқ-миянни едингиз-ку?! Тушуниб турибман. Олдин расмий томонини тўғрилайлик-да! Ҳалиги... исми-фамилиясини айтиб юборинг!

ОВОЗ. Бу қанақаси? Болани биринчи кўришим, танимайман... Тушунсангиз-чи, ахир бола гапирадиган аҳволда эмас.

ВРАЧ. Уф! Одамни эзвордингизда, ука. Исм-фамилиясини, турар жойини билмасангиз... Бўпти, лоақал бўйи-басти, афт-ангорини айтинг.

ОВОЗ. Тўладан келган, буғдой юзли, чап юзида нўхатдай холи бор.

ВРАЧ. Холи бор?

ОВОЗ. Ҳа, холи бор, эгнида оқ куйлак, вильвет шим.

ВРАЧ. Вельвет шим дейсизми?

ОВОЗ. Мотоцикли қизил рангда...

ВРАЧ. А-а, қизил!... Қизил денг! Номерига бир қараворинг. Қани ука? Илтимос.

ОВОЗ. Ҳа эсим қурсин! Ноль етти-ю, етмиш етти.

ВРАЧ. А?! Ўғлим Нодирнинг мотоцикли-ку? Вой дод, қайси кўчада у?! Тезроқ. Алло... Алло...

Қодир **ҚАЮМОВ.**

«Олтин» калит

Жамият ва қонун

ЖИНОЯТ ВА ЖАЗО

Суд очерки

Ҳаёт фақат хурсандчиликдангина иборат эмас. Инсон бошига оғир кунлар тушиши бор. Зарбаларга чидаганлар ютиб чиқади, чидамаганлари ўзини ҳар томонга ташлаб, турли мақомга йўрғалайди.

Маҳфуза Маъмуржон билан ажрашганда тўртта боламни эплаб-сеплаб боқиб оларман, деб ўйлаган эди. Лекин, гўдакларга ота-она меҳри ҳаводек зарур эканлигини на эр, на хотин ўйлади. Айб кимдан кўпроқ ўтган, бизга номаълум. Ҳар нима бўлганда ҳам кўзлари жовдираб турган норасидалар ҳаққи-ҳурмати муроса қилишлари, оиланинг парчаланиб кетишига йўл қўймасликлари лозим эди.

Маҳфуза Чилонзор районидаги 9-болалар касалхонасига ишга кирди. Вазифаси жуда жўн: ҳар куни уч-тўрт маҳал тайёр овқатларни палатама палата юриб тарқатади. Шу ойлик ва нафақа пули билан тинчгина яшаса бўларди. Йўқ, борига қаноат қилмади. Айрим кимсаларга ўхшаб катта-катта еб, катта-катта сарфлагиси келди. У орзу қилган ўша «кимсалар» ҳалол йўлни қўйиб, қинғир йўлни танлаган одамлар эди.

Кунлардан бир кун таниш дугонасининг туғилган кунида Марғуба деган аёл билан танишиб қолди. Шу-шу ўрталарида борди-келди бошланди. Маҳфуза дастурхон устида дугонасига ёрилди:

—Бошингда эринг бўлмаса қийин экан. Озгина ойлигим овқатимиздан ортмаяпти. Қўни-қўшнилардан қарз олавериб, бетим қолмади. Ахир, олмоқнинг бермоғи бор. Пулини қистаб келганларга нима деб баҳона топишни билмай қолдим...

Агар бошқа одам бўлганда Маҳфузага тўғри йўл кўрсатар, рўзғорини бутлаб олишни ўргатарди. Аммо, Марғуба ташла деса ўзини томдан ташлайдиган алфозда турган ўртоғига «доно» маслаҳат берди:

—Шу кунларда аммамнинг қизи Феруза квартирасини давлатга топшириш ҳаракатида юрибди. Агар эпини қилсанг, ана шу бўш квартирадан фойдаланиб, анча-мунча пул ишлаб олишинг мумкин.

Марғуба билан юзлаштириш пайтида Маҳфуза Шоумаровадан ёзиб олинган сўзлардан кўчирма: «Қарз сўраб, Марғуба Муродхўжаеванинг олдига борганимда, у; «Эрим район ижроия комитетида ишлайди, одамларга квартира тўғрилаб беради, десанг баъзилар чиппа-чин ишонади. Шу йўл билан қарзларингдан қутуласан», деди».

Лекин, Марғуба: «Бу гапларнинг ҳаммаси туҳмат, бирортасини ҳам тасдиқламайман», деди. Энди Фрунзе район Кафтуний кўчасидаги 62-уйда яшовчи Фарида Зиямуҳаммедованинг сўзларига қулоқ солинг:

«Қизим Феруза турмуш ўртоғи билан кооперативга аъзо бўлиб, «Марказ— 18» кварталидаги 17-уйнинг 40-квартирасига ордер олди. Бироқ болалари қаровсиз қолаётганлиги учун квартирасини топширмоқчи бўлди. Бир куни қизим уйимга келди. Қўлида ЖЭКдан берилган акт ҳам бор эди. У квартирамизнинг у ёқ-бу ёғини ремонт қилиб берарканмиз, адамларга айтинг, ёрдамлашсинлар», деди. Шу пайт қўшнимиз Тўлаганнинг қизи чиқиб қолди. «Танишларим бор, — деди Марғуба, 2—3 кунда тўғрилаб беришади». Гўллигимизни қарангки, квартира калити ва ҳужжатларини қўш қўллаб топшириб юбордик. Нуқул алдайди, ваъда беради. Биз ундан квартирамизни сотиб бер, деб ҳеч қачон илтимос қилмаганмиз».

Марғуба қўлга киритган «олтин» калит ҳамда ҳужжатлар билан кўп одамларни лақиллатди. Бунда асосий «рол»ни Маҳфуза ўйнади.

Фаробий кўчаси, 2-тупик, 34-уй. Бу ерда Шарофат Тўхтаева деган аёл яшайди. Худди шу уйда Марғуба билан Маҳфуза сариоғочлик Гулбаҳор Турсунованинг бош-кўзини айлантириб, «хамир учидан патир» қабилида 200 сўм пули, паспортини олишади.

Гулбаҳор Турсунова сўзидан:

«Ўша куни Маҳфуза қолган пулни 23 кун ичида олиб келиб беринг, — деди. Онамнинг омонат кассадаги жамғармаси ҳамда ўз пулимдан қўшиб 2 минг сўм қилиб бердим. Кейинчалик Марғуба билан Маҳфуза Сариоғочдаги уйимизга келиб, қолган 1500 сўмни олиб кетишди. Маҳфуза эрим Собир Раҳимов район ижроия комитетида ишлайди, ўзим ҳам шу ерда хизматдаман, Марғуба эса Октябрь район ижроия комитети масъул ходими, деган эди. Икки фирибгарнинг алдовига учдим, асли йўқ квартира учун овораю сарсон бўлдим...».

Икки фирибгар Фаробий кўчаси 40-уйда яшовчи Шамши Маитовга ҳам қуруқ «хашак» солишди, «олтин» калитни узоқдан кўрсатишиб, энтиктиришди.

Яхшиси Маитовнинг қизи Гулбаҳор нималар бўлганини ўзи гапириб бера қолсин:

«Уйланадиган укаларим борлиги, яшаётган жойимиз торлиги учун квартира олмоқчи бўлиб, райижрокомга бордик. У ерда «Ҳужжатларингизни тўғрилаб келинг», дейишди. Айтилган нарсаларни тахт қилиб турувдим ҳамки, Шарофат деган аёл «Танишимнинг сотиладиган уйи бор», деб қолди. Марғуба билан Маҳфуза қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдиришди. Яна «Гаплашганимизни Шарофат эшитиб қолмасин. Бўлмаса унга ҳам минг сўм беришимизга тўғри келади», деганларига ўлайми?! Квартира оларканмиз, деб ўпкамизни қўлтиқлаб, уларга 3 минг сўм бериб юбордик. Қарангки, ўз қўлимиз билан пул бериб, Киров район халқ суди орқали зўрға ундириб олдик».

«Олтин» калит «даъвогар»ларидан яна бири Маҳфуза яшайдиган уйнинг 27-квартирасида турувчи Нурмурод Эшмуродов бўладилар. У Маҳфузадан қарзини қистайвергандан сўнг, устакор аёл бир куни шундай деди:

— Нурмурод ака, намунча тўтига ўхшаб бир гапни қайтаравересиз? Пулингизни еб кетармидим? Яна бу кишига квартира олиб берай, деб юрибман-а...

— Квартира дейсанми, қизим? — сал юмшади Нурмурод ака. — Савобнинг тагида қоладинг... Ўзинг биласан, жойимиз тор...

— Райижрокомда амалдор танишларим бор. Сиз бўлсангиз қарзингизни қистайсиз...

Нурмурод ака квартирадан қуруқ қолишдан қўрқиб, бисотидаги ширин гапларни тўкиб ташлади. Маҳфуза эса бир куни қўшнисини етаклаб, Ферузанинг квартирасини кўрсатди. Ёнларида Марғуба ҳам бор эди.

— Мана, уйнинг калити, — деди Маҳфуза. Ҳужжатларини ўн кун ичида тўғрилаб берамиз.

Нурмурод аканинг хурсандлиги узоққа бормади. Чунки, Маҳфузани қидириб келган кишилар унинг алдамчи эканлигини, квартира олиб бераман, деб лақиллатиб юрганлигини айтиб қўйишган эди. Шундан кейин у Маҳфузадан пулини зўрға ундириб олди, «олтин» калитни оёқлари остига ташлади...

Одамлар ҳам қизиқ, сўроқлаб-суриштирмасдан пешона тери билан топган пулларини фирибгарларга қўш қўллаб топширишади. Хўш, кимлардир квартирада туришни хоҳламаса, уни бировга сотиши мумкинми?

Гувоҳ — Собир Раҳимов район уй-жой қурилиш кооперативига қарашли ЖЭК бошлиғи Ҳикматулла Саъдуллаев сўзидан:

«Кооператив аъзоси ўз уйини топширмоқчи бўлса, кооператив раисига ариза билан мурожаат қилади. Тегишли ҳужжатлар тўғриланиб, комиссия томонидан уй қабул қилиб олингач, сўрғичлаб қўйилади, калит эса кооперативга топширилади».

Шу оддий қоидани Феруза билмасмиди? Бизнингча яхши биларди. Лекин у югур-югур, ремонт ташвишларидан қочиб, фирибгарлар тузоғига тушди. У берган «олтин» калит эса Марғуба билан Маҳфузага роса иш берди: лақмаларнинг пулларини қуртдек қилиб санаб олишди, сарсон-саргардон қилишди.

Собир Раҳимов район халқ суди Маҳфуза Шоумарованинг фарзандларини ҳисобга олиб, авф умумий актини қўллаб жазодан озод қилди. Эҳтимол, Маҳфуза энди қинғирликни ташлар, болаларини ҳалол пул билан боқиб, вояга етказар? Яна ким билади, дейсиз. Лекин у жиноят ҳар доим ҳам кечирилмаслигини унутмаса бўлди...

Қора курсида Марғуба ҳам ўтириши керак эди. Унинг жинояти Маҳфузаникидан кам эмас. Гарчи, «оҳори» тўкилмаган қасамларни ичиб, ўзини оппоқ қилиб кўрсатган бўлсада, гувоҳларнинг кўрсатмалари, ҳужжатлар етарли. Давлатимизнинг адолатпарварлигини, қонунларимизнинг одиллигини оёқ ости қилиш мумкин эмаслигини Марғуба ҳам билиб қўйсин.

Собир Раҳимов район ижроия комитети эса уй-жой қурилиши кооперативи фаолиятини ҳар доим назорат қилиб туриши керак. Назорат сусайса, кооператив аъзоларининг ҳуқуқ-бурчлари ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилмаса, юқоридагидек кўнгилсиз воқеалар яна такрорланиши мумкин.

Фирибгарлик

Бу сўз кейинги пайтда тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Фирибгарлик, зимдан узатилган қанчадан-қанча пора обрўли кишиларни тубсиз жарга улоқтирди, виждонларига лой чаплади, иззат-икромларини пора-пора қилди...

Муроджон Тожибоевнинг ҳашаматли кабинетию, олиб юрадиган хизмат машинаси йўқ. У Ўрта Осиё темир йўлига қарашли 2-вагон депосида проводник бўлиб ишлайди. Лекин унда кўнгли қинғирларнинг лабига учуқ тошириб юборадиган қип-қизил гувоҳнома бор. Бу йигит дастлаб Тошкент аэропорти йўллар милиция бўлимида штатсиз ОБХСС инспектори бўлиб бинойидек ишлаб юрувди. Қайси қора кунда пора олиш дардига йўлиқди—ўзи ҳам билмайди. Фақат гувоҳномасини кўрсатса, қўллар кўкракка қўйилишини, кўзлар жовдирашини, дастурхоч усти ноз-неъматларга тўлиб кетишини яхши билади.

...Бир куни Тошкент алоқа электротехника институти декани ўринбосари Н. Хўжаев кабинетига шу Муроджон кириб келди. Ҳаракатлари дадил, сўзлари шахдам.

— ОБХСС ходимиман. Бизга икки-уч студент бериб турсангиз. Такси ҳайдовчиларни текширмоқчимиз...

Декан ўринбосари унинг кўнглидаги қинғирликни қаёқдан билсин, дарров С. Яшин, М. Қидирбоевларни қўшиб юборди.

Муроджон студентларга керакли «консультация» бергач, чўнтакларига бир сўмдан солиб қўйди, қаерда тушиб қолиш кераклигини тушунтирди.

2-автокомбинатга қарашли такси ҳайдовчиси Д. Сидиров йигитларни керакли манзилларга тушириб қўйди. Энг охирида Муроджон «Ленинград» меҳмонхонаси олдида машинани тўхтатди ва ҳайдовчига 3 сўм узатди. У 2 сўм қайтариб берди. Шунда «инспектор» гувоҳномасини кўрсатиб, ўзини таништирди:

— Ҳайдовчиларни текшириб юрувдик. Ҳозиргина сиз йигитлардан ошиқча ҳақ олиб қолдингиз...

Бояқиш ҳайдовчининг тили калимага келмай қолди. «Оббо, иш расво бўлди-ку!» У Муроджонга ялтоқланиб тикилди. «Инспектор» ҳайдовчининг ҳолатини тушунди шекилли, дангалига кўчди:

—Майли, яхши одамга ўхшайсиз. 500 сўм узатсангиз, ҳаммаси «дим-дим»...

Афсуски, ҳайдовчида шунча пул йўқ экан.

— Бўлмаса, эртага пулни Чилонзор район ички ишлар бўлимига олиб борасиз...

«Инспектор» «Гулистон» ресторанида студентлар билан овқатлангач, 1-таксопарк ҳайдовчиси Р. Исроиловнинг машинасини тўхтатди. Яна ўша «операция» бошланди. Ўрдадаги бекатда Муроджон ҳайдовчининг «кайфи»ни олди. У уйида пул беришини айтди. Р. Исроиловнинг отаси «минг сўм» сўзини эшитиб, иложсиз елка қисди:

— Минг сўм айтмоққа осон, болам, — деди ота. — Инсоф қилинглар. Мана шу юз сўмни кўп ўрнида кўрасизлар энди...

Муроджон юз сўмни чўнтакка ургач, писанда қилди:

—Ўзи минг сўмлик иш эдику-я!.. Майли, сизлар учун розиман. Лекин, эртага 2 шиша коньяк, 2 шиша «Шампанское» ва қази олиб Ленинград кўчасига боринг.

(Давоми 4-бетда).

(Охири. Боши 3-бетда).

Р. Исроилов бу ҳақда ҳамкасбларига, автоколонна бошлиғига айтган эди, улар йўл кўрсатишди. Муроджон қоғозга ўроғлиқ 4 шиша «Лаззат» ичимлигини олаётганда қўлга тушди. Унинг бу қилмиши Собир Раҳимов район халқ суди томонидан кўриб чиқилди. Муроджон Тожибоев икки йилга озодликдан маҳрум этилиб, мажбурий хизматга юборилди...

Йигитнинг юз сўмга сотилган обрўйи, виждонига ачинамиз. Пул-ку топилар. Лекин йўқотилган обрў, ишонч топилармикан?

Маст бўлдим— паст бўлдим...

БОЛГАР ёзувчиси Иван Вазов кўпгина ёвузликларнинг сабаби май шишаси тагида ётади, деб жуда тўғри айтган. Маст одамдан ҳамма қочади, пияниста ширин суҳбатга сув сепади. Ҳа, ичкилик шундай балоки, бор бисотингизни қўш қўллаб топширсангиз ҳам миннатдор бўлмайди. Унга сизнинг лойга қорилган обрўйингиз, рамағда жонингиз керак.

Раҳимжон Аҳадов қора курсида бош эгиб ўтирибди. Ўзини оқлолмайди. Қилни қирқ ёрадиган қонуншунослар олдида ожиз. Кечагина пичоқ ушлаган қўллари бугун дир-дир титрайди, ичкиликни лаънатлайди...

...Оржоникидзе районидаги «Дўрмон» кафеошхонаси бош ошпази Ҳабибулло Зокиров ҳаммаҳалласи Раҳимжонни новвой қилиб ишга олди.

Бир куни улар ишдан бирга қайтишди. Йўлда машинани тўхтатиб бир шишани бўшатишди. Ҳабибулло машинасини учириб ҳайдаб борар экан, деди:

— Бугун негадир бўкиб ичгим келяпти. Ҳалиги чап ичагимизга ҳам юқ бўлмадику?

амалга оширолмайдиган, йўталса ҳам рухсат сўрайдиган жойларга кетади.

Ўз ҳирсини тиёлмаган Тошкент тажриба-механика заводи слесари В. Богуславский шаҳар судининг ҳукмига биноан тўққиз йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Ёнғин

ХАДИЧА хола ўлимидан олдин уй-жойларини набираси Эргашга васият қилиб қолдирди. Эргаш қизининг ўғли эди. Уч ёшидан ўзи катта қилди, ўқитди, уйлантирди. Кампирнинг бу қилиғи унинг Тошкент шаҳрида яшайдиган иккинчи қизи Мукаррамга, куёви Саидазимга ёқмади. Опа-сингиллар ўртасида жанжал чиқди. Бири-биридан паст тушгиси йўқ. Бўлмаса иккаласининг ҳам шаҳарда бинойидек уй-жойлари бор. Бироқ, Тошкент райони, Келес кўчасидаги оналарининг уйи уларни оҳанрабодек ўзига тортади. Саидазим «Мияси айниган онанг сендан ўша қизини аъло кўрибди», деб зуғум қилади, бусиз ҳам ўтсиз ёнаётган хотинини баттар куйдиради.

Бир куни Саидазим хотини билан Тошкент районига бориб, қишлоқ Советида тўполон кўтарди:

— Қани шу уйда Эргаш яшаганини кўраман!— У уй-жой «ишқида» дир-дир титрарди, кўзлари қонга тўлиб, лабининг икки чеккаси кўпиклашиб кетганди. — Ўт қўяман, ёндираман!..

— Ўзингни бос, ука, — деди маҳалла комитети раиси.— Нега бўғизланаётган ҳўкиздек бўкирасан? Ахир, кампирнинг васияти бор, уни ҳеч ким бузолмайди. Шаҳарда яшаб, ҳеч ақлинг кирмабди ўзи...

— Васиятига тупурдим? —Саидазим борган сари жазавага тушарди,— менга шу уй-жой керак, тамом-вассалом!

Хуллас, шу куни ҳеч ким муросага кўнмади...

Шуларга қараб ўйланиб қоласан, киши. Эй, хом сут эмган банда! Ҳозир сен жон-жаҳдинг билан тортишиб-талашаётган бир парча ер туғишганларингдан аъло бўлдими?! Қайсидир до-

Жамият ва қонун

ЖИНОЯТ ВА ЖАЗО

Суд очерки

— Бўлмаса бизникига ҳайданг. Бир отамлашамиз...

Раҳимжон Собир Раҳимов районидаги Сағбон кўчаси, 3-проезд 21-уйда яшарди. У уйдан бир шиша арақ, бир шиша «Фанта» ичимлиги, олма, бодринг олиб чиқди.

— Яна ичамиз, — Ҳабибулло машинасини Сағбонга ҳайдади. Лекин арақ топилмади.

Ҳабибулло Раҳимжоннинг «Энди ичманг, ахир, рулдасиз» деганига ҳам қулоқ солмади. Йўлда эса қарши томондан келаётган енгил машинага урилиб, ён томонига бироз шикаст етказди. Ўртада жанжал чиқди. Ғирт кайф Ҳабибулло ўз айбини тан олгиси келмасди. Машинадаги йигитлар Раҳимжонни уйига олиб бориб қўйишди. Кўп ўтмай Ҳабибулло унинг орқасидан етиб келиб, мастона сўзлар билан сўкишга тушди, бир-икки мушт урди ҳам. Агар шу пайтда Раҳимжонми ёки Ҳабибулломи ҳушёр бўлганларида фожиа рўй бермасмиди... Дўлдек ёғилаётган ҳақоратлар йигитнинг қонини қайнатди, мастлигини ўн чандон оширди. У қўлидаги пичоқни Ҳабибуллонинг сонига зарб билан уриб, уйига кириб кетди. Қонга бўялган пичоқни яширди.

Ҳабибулло Зокиров кўп қон йўқотиб, шу ерда ҳаётдан кўз юмди...

Хўш, айтингчи, сиз кимни айблайсиз? Касофат арақнинг «томоғи»дан бўғиб, қора курсига ўтказиб бўлмаса! У охир-оқибатда бир одамнинг ёстиғини қуритди, бир одамнинг қўлига пичоқ тутқазиб, абгор қилди.

Қотил Раҳимжон Аҳадов бу қилмиши учун суд олдида жавоб берди. Собир Раҳимов район халқ суди уни етти йилга озодликдан маҳрум этди. У бу муддатни кучайтирилган ахлоқ тузатиш режимида ўтказади.

* * *

...Рустам уйига ширакайф келди. Бироздан сўнг, турмуш ўртоғи Шоҳиста ҳам ишдан қайтди. Эр-хотин дастурхон атрофида чой ичиб, гаплашиб ўтиришди. Лекин Рустам жанжалга, қий-чувга «хумор» бўлиб турарди. Хотини пиёласидаги чой қуйқумини ташлаётганини кўриб пичинг қилди:

— Ичаверинг, хоним, эрталабки сувдан дамлаганимиз йўқ...

— Эрталабки сувга нима қилибди?—ҳайрон бўлди Шоҳиста.

— Эрталаб қўлингдаги пол латтадан челакдаги сувга ифлос томчилар тушди, индамадим. Атайин қилгансан, мени, онамни заҳарлаб ўлдирмоқчисан.

— Товба, ҳар доим ишимдан қийиқ топиб турасиз. Дам бировлардан рашк қиласиз, дам кийинишим ёқмайди.

— Ҳа, ёқмайди, сен... — Рустам уятсиз гап айтди ва хотинининг орқасига пичоқ урди. Шоҳиста оғир аҳволда касалхонага келтирилди.

Собир Раҳимов район, Мирзо Ғолиб кўчасидаги 41-уйда рўй берган бу фожиа бош сабабчиси ҳам — ичкилик. Рустам мастлик туфайли ўз ёстиқдошини қонга бўяди, бир умр майиб қилиб қўйди....

Ҳеч қандай жиноят жазосиз қолмайди. Фойдали меҳнат билан шуғулланмай келган Рустам Абдуллаев ҳам Собир Раҳимов район халқ суди томонидан етти йилга озодликдан маҳрум этилди.

* * *

Анча ёшга бориб қолган Валерий Богуславский Қорақамиш массивидаги 2-уйнинг 32-квартирасида ёлғиз яшарди. Ичкиликка муккасидан кетган бу кимса икки марта уйланиб ҳам тинчимади: хотинлари ташлаб кетди. Энди у балоғатга етмаган Марина исмли қизчаси бор Н. Собировага айланиша бошлади. Уларникига ҳар куни келар, Маринани «қизалоғим» деб эркаларди. Қизча ҳам уни «дада» дерди.

Бир куни Валерий кайф ҳолда Мариналарникига келди. Қизча «дада»сига эркаланди:

— Бизнинг уйимиз атрофидаги магазинларда балиқ йўқ, мушукчам оч қолди...

—Балиқни мана биз топамиз-да,—керилди Валерий.

У қизча билан ўз уйига келиб, Собировага телефон қилди. ташвишланмаслигини айтди.

Маст Валерийнинг нияти бузилди. Диванга ётиб, Маринани чақирди. Қизча «дадаси»нинг ёнида ётар экан, бадбўй ҳиддан нафаси бўғилди. Валерий эса уни қўйиб юбормас, алланималарни ғўлдираб, қизчанинг нозик баданларини эзғиларди...

...Эртасига онаси Маринага шундай деди:

— Қизим, Валерий амакинг сенга дада бўлади. Сен нима дейсан?

Марина синиққан юзларини ойисининг кўксига босиб, ҳиқиллади:

— Керак эмас! Уни дада демайман. Валерий амаки ёмон одам... Энди бизникига келмасин...

Марина, қўрқма, Валерий «амакинг» энди ҳеч қачон келмайди. У узоқларга, ёвуз ниятларини

нишманд: «Одамзоднинг кўзига тупроқ тўлмагунча ерга тўймайди», деган экан. Албатта, бу гап ҳаммага тааллуқли эмас. Саидазимга ўхшаган молпараст, дунёпарастларга тегишли. Аслини олганда, унга нима етмасди ўзи? Тошкент шаҳридаги 1-автоколоннанинг «Волга» енгил автомашинасини ҳайдар, топиш-тутиши ёмон эмасди. Узоқ қишлоқдаги қайнанасининг уй-жойини талашиб нима қиларди? Буниси фақат ўзига аён.

Бир куни машинасига тўртта канистрда бензин олиб, қайнсинглисининг Қорақамишдаги квартирасига борди. Бир қўлида болта, бир қўлида бензин тўла идиш билан юқорига кўтарилди. Қайнсинглиси Маҳбуба Холматова чиқдию, поччасининг важоҳатини кўриб, ичкарига қочди. Саидазим болта билан унинг бошига икки-уч марта туширди. Маҳбуба қонга бўялиб йиқилди. У бензинни хона ичига сепиб, ўт ёқиб юборди. Бечора аёл касалхонада ниҳоятда қийналиб, минг бир азобда вафот этди...

Саидазимга бу ҳам камлик қилди. У машинасини жон-жаҳди билан учириб, қайнанасининг уйига келди. Ичкарида Наргиза бешикдаги икки ойлик Элбекни тебратиб ўтирарди. Саидазим хонага кутилмаганда яшиндек учиб кирди. Наргиза поччасининг қонга бўялган кўйлагига эси оғиб тикилиб қолди. Шу пайт кимдир: «Қоч поччанг ўт қўймоқчи» деб қичқирди. Саидазим қўлидаги бензинни атрофлатиб сепиб чиқдию, гугурт чақди. «Гуп» этиб олов кўтарилди. Алангнинг оташ тиллари ичкарига сиғмай ташқарига ўрлар, аччиқ тутун орасида чақалоқ биғиллаб йиғларди. Уни ва бошқаларни аланга ичидан зўрға олиб чиқишди. Ваҳшийлашган Саидазим қоқилиб-сурилиб, ташқарига отилди ва «Волга»сини қишлоқ йўлларидан учириб кетди...

Шу нарса қизиқки, Саидазимнинг хотини ва болалари ҳам шу ерда эдилар. У уларни ташқарида турган машинага чиқариб, ўзининг қабиҳ ниятини амалга оширди. Хотини, болаларини ҳам қўшиб ёқиб юбормади. Ана шундай қалтис пайтда оталик «меҳри» қўзиб кетган бўлса керак. Лекин, икки ойлик бегуноҳ гўдак оловда ёнаётганда, ёшгина йигитча жон аччиғида қичқириб ҳовлига отилиб чиққанида виждони қийналмади. Чунки, шу топда инсонлигини, ўзлигини унутган эди.

Йўлда хотинига бор гапни айтди:

— Энди яшамайман, ўзимни поезд тагига ташлайман.

Хотини эрининг қонга тўлган кўзларига, бўздек оқарган юзларига ваҳима билан қаради. У ўзининг ширин турмуши тугаганлигини, эрининг тубсиз жарга қулаётганлигини сезиб турарди. Шундай бўлса ҳам тўғри йўл кўрсатди: «Милицияга бориб, айбингизни бўйнингизга олинг», —деди. Саидазим худди шундай қилди...

Тошкент шаҳар судининг жиноий ишлар бўйича судлов коллегиясининг Х. Зуфаров раислигида бўлиб ўтган очиқ мажлисида Саидазим Саидумаровнинг жиноий иши кўриб чиқилди. Икки кишининг ҳаётига зомин бўлган, одамларга катта миқдорда моддий зарар етказган қотил олий жазо— отишга ҳукм қилинди...

Мукаррамга ҳам айтадиган гапимиз бор: нима учун у жаҳолат оловида ёнган Саидазимнинг қўлидан тутмади, уни йўлдан қайтармади? Ахир, онаси ўз уй-жойини бировга эмас, ўз туғишган синглисининг ўғлига васият қилиб қолдирган эдику!

* * *

Азиз газетхонлар, сизларга турли жиноятлар ҳақида ҳикоя қилдик. Албатта, ҳар қандай жиноят жазосиз қолмайди. КПСС Марказий Комитетининг «Мамлакатда жиноятчиликка қарши курашнинг аҳволи ва ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» чиқарган қарорида ҳам бу нарса алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Биз кўпинча жиноят содир бўлгандан кейингина унинг оғир оқибатлари ҳақида ваъзхонлик қиламиз, кимларнидир совуққонликда айблаймиз. Энди қуруқ гаплар, даста-даста ҳисоботлару рапортлар билан жиноятларни камайтириб бўлмайди. Ярамас иллатларга қарши ҳаммамиз кураш эълон қилишимиз керак!

Абдусаттор СОБИРОВ,
Тошкент шаҳар прокуратурасининг бўлим прокурори.

Эсон ҚОСИМОВ,
Тўхтамурод ТОШЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбирлари.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КАСБ ТАНЛАЙМИЗ!

ОЛТИ ОЙДА МУТАХАССИС БЎЛИБ ЕТИШАСИЗ!

«ТАШГАЛАНТЕРЕЙТОРГ»НИНГ МАКТАБ-МАГАЗИНИ ЗАМОНАВИЙ МАЛАКАЛИ СОТУВЧИ БЎЛИБ ЕТИШИШИНГИЗ УЧУН ЗАРУР БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРНИ БЕРАДИ.

10-синф маълумотига эга бўлган 17—30 ёшдаги қизлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўқиш даврида ҳар ойда 52 сўмдан 63 сўмгача стипендия берилади.

Битирувчиларга саноат товарлари кичик сотувчиси малакаси берилади ва улар «Ташгалантерейторг» магазинларининг бирида иш билан таъминланадилар.

Ўқишга кириш учун қуйидагилар тақдим этилади: паспорт, ўрта маълумот тўғрисида аттестат, меҳнат дафтарчаси (агар бўлса), характеристика, 3х4 ва 6х9 см. ҳажмида икки дона сурат.

«ТАШГАЛАНТЕРЕЙТОРГ»нинг қуйидаги адресда жойлашган кадрлар бўлимига мурожаат этилсин:

Фарҳод кўчаси, 20. Иш вақти соат 9 дан 18 гача, танаффус соат 13 дан 14 гача, дам олиш кунлари — шанба ва якшанба. Телефон 53-47-46.

Мактаб-магазин адреси: Боткин кўчаси, 5 (10, 28, 48, 72-автобусларнинг «Ташсельмаш» бекати). Иш вақти соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 13 дан 14 гача, дам олиш куни — якшанба.

«ТАШГАЛАНТЕРЕЙТОРГ».

«Экран-3» универсал диапроектори

МАХСУС ЭКРАНДА ҲАТТО КУНДУЗ КУНИ ҲАМ ТАСВИРНИНГ АНИҚ ВА ЁРҚИН БЎЁҚЛИ БЎЛИШИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ

ДИАПРОЕКТОРНИНГ БЛОК КОНСТРУКЦИЯСИ ДИАПОЗИТИВ ВА ДИАФИЛЬМЛАРНИ ҲАМ НУР ЎТКАЗУВЧИ, ҲАМ НУР ҚАЙТАРУВЧИ ЭКРАНЛАРДА НАМОЙИШ ЭТИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ.

Нур ўтказувчи экраннинг ҳажми — 250х250 мм.

Нур ўтказувчи экранда тасвирнинг катталашуви — 7,8 баравар.

Кадрлар алмашувини бошқариш — қўлда.

Диапозитив ҳошиясининг ҳажми — 50х50 мм.

Диафильм кадри ҳажми — 24х36 мм.

Катталиги — 300х460х225 мм.

Оғирлиги — 6,4 кг.

Диапроектор ўрнатилувчи экран, фильм ўрнатиладиган мослама, қисилувчи рамкалар, диамагазин билан комплектланади.

Нархи — 110 сўм.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА КОММЕРЦИЯ БИРЛАШМАСИ.

ТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

1 СЕНТЯБРДА

71-МАВСУМНИ

В. ШЕКСПИР асари

«КОРИОЛАН»

СПЕКТАКЛИНИНГ ПРЕМЬЕРАСИ БИЛАН

очади

Репертуар плани:

1/IX да — КОРИОЛАН.
2/IX да КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ.
3/IX да КОРИОЛАН.
4/IX да — КУЁВ.
6/IX да — ИСТАМБУЛ ФОЖИАСИ.
7/IX да — ОЛТИН ДЕВОР.
8/IX да — ҲАЗРАТИ АЁЛ.
9/IX да КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ.
10/IX да — КОРИОЛАН.
11/IX да — КОРИОЛАН.

Томоша зали радиолаштирилган. Текст рус тилига таржима қилинади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Спектакллар соат 19.30 да бошланади.

Билетлар соат 10 дан бошлаб сотилади.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-24-47 (касса), 44-17-51 (администратор).

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

М. Қориёқубов номли ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

30—31 АВГУСТ СОАТ 19.30 ДА

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ

ТЮМЕНДА ЎТКАЗИЛГАН «ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ» ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ

Ҳисобот концерти

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ бадиий коллективлар конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ўзбек ашула ва рақс «ШОДЛИК» ансамбли

«ЗАРАФШОН» фольклор вокал-хореографик ансамбли

Ўзбекистон ССР халқ артистлари ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: Дилафруз ЖАББОРОВА, Малиқа АҲМЕДОВА, Ғуломжон ЁҚУБОВ;

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ФЕРУЗА СОЛИҲОВА

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: Рушана СУЛТОНОВА, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Назриддин ШЕРМАТОВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар СССР халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14 дан сотилмоқда.

СУРАТДАН—КИНОГА, КИНОДАН—ВИДЕОГА...

Суратдан — КИНОГА, Кинодан — ВИДЕОГА...

Инсон тафаккури кўргазмали ахборотларни қайд этиш ва асрашнинг энг қулай техника воситаларини излашида ана шундай йўлни босиб ўтди.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ДИРЕКЦИЯСИ ҲУЗУРИДАГИ «ВСТРЕЧА» («УЧРАШУВ») КЎП ТАРМОҚЛИ КООПЕРАТИВИ БИЛАН БИРГАЛИКДА ВИДЕОХИЗМАТНИНГ ТУРЛИ-ТУМАН ТУРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ НИЯТИДАГИ БАРЧА ЎРТОҚЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

УЛАРГА ҚУЙИДАГИ ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИЛИШИ МУМКИН:

турли жанрлардаги — реклама-ахборот, манзарали ўқув қўлланмаси, обзор тариқасидаги видеофильмлар ва видеокассеталарни тайёрлаш;

хорижий шерикларга эга бўлган корхона ва ташкилотларнинг буюртмаси бўйича чет тиллардаги обрўли видеопрограммаларни тайёрлаш;

тематик кўргазмалар ва семинарлар, очиқ эшиклар куни учун видеоматериалларни тайёрлаш;

— спорт секциялари учун машқ ва мусобақаларнинг видеоёзувини, музейлар ва коллекция тўпловчилар учун видеокаталогларни (тангалар, маркалар, этикеткалар ва ҳоказоларнинг микросуратларини), музика коллективлари учун видеоиловаларни тайёрлаш;

— жамоатчилик ташкилотлари ва кўнгилли жамиятлар ўтказаётган турли тадбирларнинг: гулчилар, қушшунос ва итшуносларнинг фестиваллари, конкурслари, касб байрамлари, кўргазмаларини ҳужжатли-хроникал видеосуратга олиш;

— реклама-ахборот тарзидаги видеофильмларни Ўзбекистон телевидениеси орқали ва видеосалонларда намойиш этиш;

— оилавий тантаналарни лентага олиш, «Бизнинг тўнғичимиз», «Яслидан — боғчага», «Ўқувчилик йиллари», «Ҳайвонот боғида», «Пляжда» ва ҳоказо видеоблокларни тайёрлаш;

— мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эл кинофильмлари, концерт программалари, телекўрсатувлар видеонусхасини ёзиш ва қайта ёзиш, рус ва ўзбек тилларига дубляж қилиш;

— ПАЛ стандартидаги видеоёзувларни СЕКАМ стандартига кўчириш;

— видеокамералар ва видеомагнитофонларни ижарага бериш; видео санъати асослари бўйича маслаҳатлар бериш;

— почта орқали видеотабриклар ва видеомактубларни жўнатиш шулар жумласидандир.

ВИДЕОХИЗМАТЛАР МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТОМОНИДАН МАМЛАКАТИМИЗДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ВА ЧЕТ ЭЛ ВИДЕОКАССЕТАЛАРИ

ЁРДАМИДА БАЖАРИЛАДИ. ХИЗМАТЛАРНИНГ ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ БАЖАРИЛИШИГА КАФОЛАТ БЕРИЛАДИ.

Хизматларга нақд пул билан, пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўлаш мумкин. Хизмат ҳақи мавжуд видеокооперативларникидан арзон.

Справкалар олиш ва буюртмалар бериш учун телефонлар: 45-37-32, 45-37-27.

Адрес: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 6 А. «Малиш» магазини» бекати.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/VIII да **Парвона** (19.00); 27/VIII да **Отасининг қизи** (19.00).
(Бош ролда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Обид Юнусов).

Кино

26 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «СЕВГИ КУЧИ» (17, 20.00,); «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (17, 19.30).

Москва — «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (22.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҚУРОЛСИЗ ИНСПЕКТОР» (18.00); «ТАБИАТ ҚАРҒИШИ» (16, 20.00).

Чайка — «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (17.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БАХТ УЧУН УЧ КИШИ КИФОЯ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Восток — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (16, 18, 20, 21.30).

Фестиваль — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (22.00); «СИРЛИ ЭКСПЕРЕМЕНТ» (22.00).

Дружба — «АЛВИДО, ЗАМОСКВОРЕЦК БЕЗОРИСИ...» (тоқ соатларда); «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (жуфт соатларда).

Ватан — «ҚОРА КАЛХАТ» (17.00); «АЭРОПОРТДАГИ ВОҚЕА» (18.30 21.00).

27 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «СЕВГИ КУЧИ» (11, 14, 17, 20.00); «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (12, 14.30, 17, 19.30).

Москва — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (11, 13, 15.00); «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (20.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги —«ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

Чайка — «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (11, 14, 15, 17.30, 20.45).

Фестиваль — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (22.00); «КОРДЕБАЛЕТ» (22.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БАХТ УЧУН УЧ КИШИ КИФОЯ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Восток — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (16, 18, 20, 21.30).

Дружба — «АЛВИДО, ЗАМОСКВОРЕЦК БЕЗОРИСИ...» (тоқ соатларда); «ҚИСҚА ТУТАШУВ» (жуфт соатларда).

Ватан — «ҚОРА КАЛХАТ» (11, 13, 15, 17.00); «АЭРОПОРТДАГИ ВОҚЕА» (18.30, 21.00).

ТЕЛЕФОНЛАР:
Санъат саройи — 44-39-51
Чайка — 77-06-20.
Тошсовет 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.
Москва — 68-68-81.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги программа «Интерцирк-88» гастроллари** 26/VIII да 18.30, 27/VIII да (16, 19.00).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
26 АВГУСТ СОАТ 19.30 да

«ПАХТАКОР»
(Тошкент) —

«ҚАЙРАТ»
(Олма ота)

командаларининг ветеранлари ўртасида

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Танаффус вақтида спортбуюм лотереяси ўйналади.

Лотерея билетларининг серия номерлари 040001 дан 042000 гача.

«Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи бирлашма 1-автокорхонаси директорининг М. С. Мирсодиқовга онаси

Уғул АДОЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р—10924. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга19.50 да қўл қўйилган. (Графикбўйича 17.00 да қўл қўйилишилозим). А. 2165. Тиражи — 108.220 Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.